

biond

vereniging voor
begeleiders in onderwijs

Jouw volgende stap?

Studiekeuzespecial 21/22

Kiezen
Hoe doe
je dat?

Aanmelden
Hoe gaat
dat?

Studiekosten
Hoe betaal
je die?

**Doorgaan, overstappen
of stoppen**
Wat kan, wat mag,
wat moet?

Studiekeuzespecial 21/22

Eindredactie

Marcel Bouwman

De teksten voor deze Studiekeuzespecial werden geschreven door Marcel Bouwman, Barbara Dresen, Jeroen Meijer, Hermien Miltenburg en Marlies van Tooren.

De redactie bedankt Amber Albinus, Gianni Brunken, Tessa Leonhard, Sofia de Spiegeleire, Mirjam Spitholt, Simone Willekens en Jaap de Win voor hun bijdragen, en Aart Hoogcarspel, Margreet Punt en Saskia Zondag voor hun op- en aanmerkingen.

Vormgeving en opmaak

Elma Media, elma.nl

Fotografie

Inge Kotterman (pag. 15 en 32)

Drukwerk

Elma Media, Broek op Langedijk

Uitgever

BiOND

Voor opmerkingen, aanvullingen en tips ter verbetering van deze uitgave houdt de redactie zich aanbevolen. Je kunt een mail sturen naar communicatie@biond.nu

Teksten uit deze uitgave mogen, met vermelding van bron, zonder voorafgaande toestemming overgenomen worden.

Deze Studiekeuzespecial is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. De samenstellers aanvaarden echter geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele onjuistheden in de tekst en zijn niet verantwoordelijk voor content op de websites waarnaar wordt verwezen.

04 Kiezen

Hoe doe je dat?

16 Aanmelden

Hoe werkt dat?

26 Studiekosten

Hoe betaal je die?

36 Doorgaan, overstappen of stoppen

Wat kan, wat mag, wat moet?

41 Handige webadressen

Jouw volgende stap?

Het belangrijkste? Dat je kiest...!

Ik was zo'n leerling die alles altijd vóór de deadline af had. In de klas een grote mond en nonchalante houding, maar ondertussen zat ik uren achtereen thuis te blokken. Ik had een brede interesse in alles wat met talen en culturen te maken had. Omdat ik niet kon kiezen, ging ik Taal- en Cultuurstudies doen. Daar kon je namelijk vakken kiezen van alle opleidingen van de letterenfaculteit. Dat leek me een walhalla. En leuk was het zeker. Als een hongerig kind in een snoepwinkel volgde ik een vak Arabische taal hier en Latijns-Amerikaanse literatuur daar, ik maakte wat uitstapjes naar filosofie en antropologie. Ik haalde braaf mijn vakken, maar kwam er op een gegeven moment tot mijn schrik achter dat er totaal geen lijn in zat. Ik had geen idee welke master ik erna moest kiezen.

HELP!

Ik koos voor 'Internationale Betrekkingen in historisch perspectief' omdat het nog het meeste aansloot bij mijn pretpakket. Het was heel interessant, maar eerlijk gezegd deed ik maar wat. Aan het eind van mijn studie kwam ik tot de conclusie dat ik al mijn diploma's gehaald had, maar eigenlijk niet goed wist waar dat papiertje voor stond. Wat kón ik nu eigenlijk? Hoe moest ik nu een baan kiezen?

Ik weet het nog steeds niet precies. Ik doe nog steeds maar wat en ik leer nog elke dag. Maar ondertussen ben ik wel directeur van BiOND. Op dit moment past dat bij me. Dat had ik onmogelijk kunnen bedenken

toen ik met mijn ouders die klamme aula inliep voor een eindeloos durende diploma-uitreiking.

De clou van mijn verhaal? Wat je ook kiest, het belangrijkste is dat je kiest. En ervaart of die keuze bij je past. Ondertussen ook een beetje probeert te genieten. En dan weer een volgende keuze maakt.

Lees wel eerst deze uitgave door. En geef hem daarna aan je ouders. Want studeren is leuk, maar je moet er van alles voor regelen. Niet iets waar je zin in hebt als alle winkels, terrassen en bioscopen net weer open zijn en je eindelijk weer legaal met je vrienden kunt knuffelen. En je ondertussen ook je examens nog moet zien te halen.

Om de overstap wat makkelijker te maken hebben we alle belangrijke zaken voor je op een rijtje gezet: over aanmelding, selectieprocedures, studiefinanciering en studiepunten. Maar ook over studeren in tijden van corona, studeren met een handicap of waar je aan moet denken bij een tussenjaar.

Heb je nog vragen? Ga naar je mentor of decaan; die heeft de kennis in huis om jou te begeleiden bij het (leren) kiezen!

Tessa Leonhard
directeur BiOND

Kiezen

Hoe doe je dat?

Keuzes maak je elke dag, eigenlijk de hele dag door:
'n zwart T-shirt of een groene blouse...?
Bruin of wit brood...? Hagelslag daarop of kaas...?
Gamen of toch maar aan je huiswerk...?.

In dit hoofdstuk willen we je helpen met bruikbare tips.

In deze Studiekeuzespecial gaat het over een belangrijke keuze, die je latere leven kan beïnvloeden: je vervolgopleiding. Daarmee leg je de basis voor later: voor je werk, je carrière, je inkomen. Met je havodiploma kun je kiezen uit meer dan 1000 bacheloropleidingen in voltijd, vwo'ers met een diploma hebben 't met 1821 mogelijke opleidingen nog moeilijker.

Zo'n keuze maak je niet lichtvaardig, die moet weloverwogen en goed voorbereid zijn. Veel mensen kunnen je daarbij helpen, maar de uiteindelijke keuze moet je zelf maken. Met je hoofd én met je hart moet je die studie kiezen die bij jou past.

mbo, hbo of universiteit?

De meeste havo- en vwo-leerlingen gaan studeren in het jaar nadat ze hun diploma hebben behaald. De kans dat je volgend jaar een hbo- of wo-opleiding gaat doen, is groot. Voor sommigen kan ook het mbo een goede optie zijn. Een aantal kiest voor een tussenjaar of gaat naar het buitenland om een studie te beginnen. Slechts een heel kleine groep gaat direct werken.

Van havo naar hbo of vwo?

Als je een havodiploma hebt, ligt studeren aan het hoger beroepsonderwijs (hbo) voor de hand. Maar eerst je vwo-diploma halen kan ook. Met je havodiploma ben je toelaatbaar op het vwo, je stroomt dan meestal in in vwo-5. Op het vwo moet je naast Engels een tweede moderne vreemde taal volgen, dus als je die al in je havopakket had, is dat alleen maar voordelig.

Van havo naar mbo?

Voor sommige leerlingen van de havo is het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) een goede optie. Vaak mag je daar in het tweede jaar starten. Die stap is niet zo gebruikelijk en op de meeste havo's wordt aan de vervolgopleiding op het mbo niet veel aandacht besteed. Maar als je niet direct geplaatst wordt in een studie in het hbo waarvoor geselecteerd wordt, als je al een tijdje op de havo op je tenen moest lopen of als je in een wat langzamer tempo naar het hbo wilt, dan is het mbo zeker te overwegen.

Van 4mbo, havo of vwo naar kort hbo (associate degree)?

Vind je vier jaar te lang en wil je in twee jaar een erkend hbo-diploma? Dan kun je kiezen voor de associate degree (Ad). Je haalt dan een diploma dat ligt tussen mbo niveau 4 en een hbo-bachelor. Na die twee jaar kun je alsnog

besluiten om door te studeren voor een hbo-bachelordiploma. Afhankelijk van de bachelor die je wilt gaan doen, volg je een schakelprogramma of kun je in het derde jaar instromen. De opleidingen sluiten goed aan op de vraag van het bedrijfsleven en je bent toelaatbaar met een diploma op mbo 4-niveau, of een havo- of vwo-diploma. Bij een deficiënt pakket (niet de goede vakken of het goede profiel) kan bij de opleidingen gevraagd worden om een toets te doen. Net als bij opleidingen op hbo- of wo-niveau kunnen per opleiding specifieke eisen gelden.

Van vwo naar universiteit of hbo?

Kom je van het vwo, dan is de universiteit een logische keuze. Want daar ben je volgens de afkorting op voorbereid; vwo staat immers voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs. Toch doe je er als vwo'er verstandig aan de optie hbo ook te overwegen. De soms vanzelfsprekende keuze voor het wetenschappelijk onderwijs blijkt zeker voor meer praktijkgerichte leerlingen een minder succesvolle. Die hebben soms moeite tempo en diepgang van de studie bij te houden en voelen zich daar dan niet gelukkig.

“Eigenlijk zou ik ...”

Verschillen tussen hbo en universiteit

Het hoger beroepsonderwijs en het wetenschappelijk onderwijs groeien steeds meer naar elkaar toe. Op de universiteit zie je steeds meer toepassing en stages en op het hbo meer onderzoek en onderbouwende theorie.

Hieronder staat een lijstje met verschillen tussen hbo en universiteit. Je kunt het goed gebruiken om erachter te komen wat het beste bij jou past.

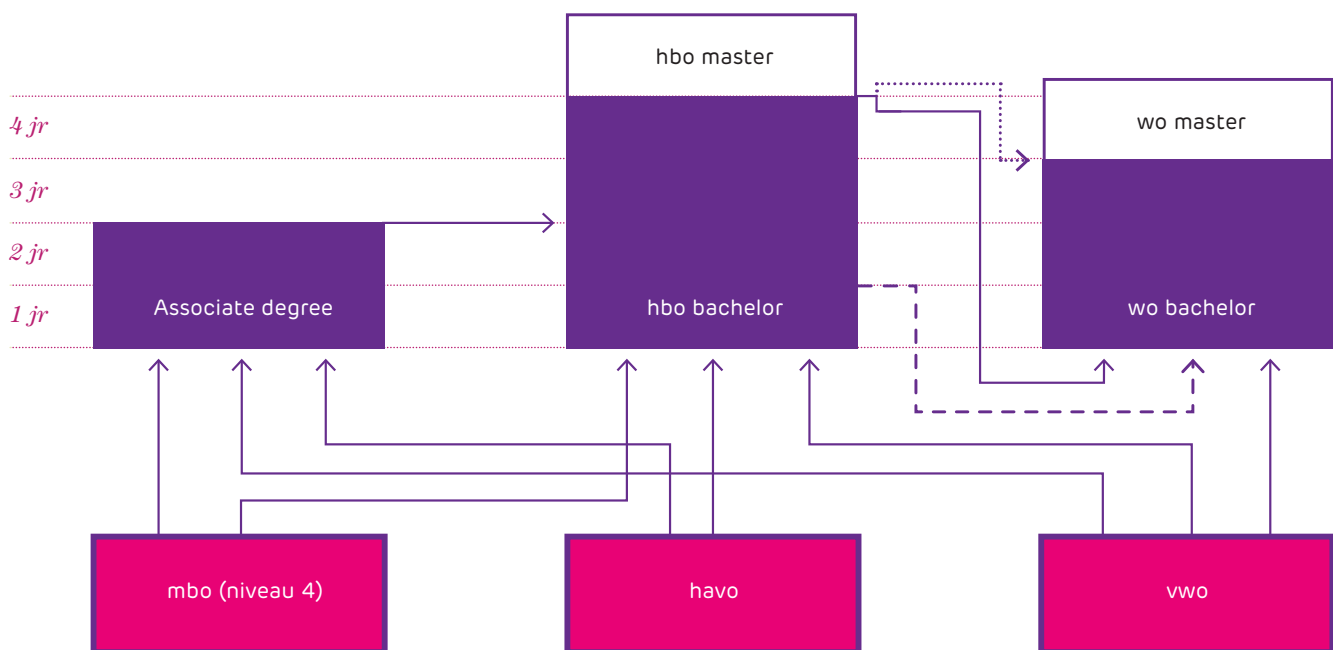
hoger beroepsonderwijs

- > *leren voor beroep*
- > *beroepsbeeld is duidelijk*
- > *vooral praktisch*
- > *bestaande kennis toepassen in de praktijk*
- > *vaardigheden en houding voor beroep*
- > *veel verschillende vakken*
- > *leerstof gespreid behandeld*
- > *veel groepsgewijs les*
- > *vaak in klasverband*
- > *je wordt opgeleid voor een functie*

wetenschappelijk onderwijs

- > *leren onderzoek te doen*
- > *beroepsbeeld is nog niet duidelijk*
- > *vooral theoretisch*
- > *nieuwe kennis ontdekken en delen*
- > *vaardigheden voor onderzoek en wetenschap*
- > *minder vakken, meer verdieping*
- > *leerstof geconcentreerd in hoog tempo behandeld*
- > *veel zelfstandig leren*
- > *vaak in grote collegezalen*
- > *je wordt opgeleid tot professional in een sector*

Doorstroommatrix hbo/wo

.....> let op: alleen na schakeljaar

---> let op: niet bij alle opleidingen mogelijk

Kiezen... een kwestie van verstand én gevoel!

Van ervaring word je wijzer

Vaak wordt gedacht (en ook wel gezegd), dat de keuze voor een studie de belangrijkste keuze van je leven is. Dat valt nog te bezien! Ten eerste kun je, als een keuze niet goed uitpakt, door ervaring wijzer worden een nieuwe keuze maken. Dit kost jou en, eerlijk is eerlijk, ook de schatkist wel geld. Ten tweede komen er tijdens een studie nog vele keuzemomenten. Je ontwikkelt je in de loop van de studie meestal niet in een rechte lijn naar een beroep. Het is eerder een zigzaglijn, waarlangs je al slingerend door ervaringen heen studeert. Als je dat ziet als een balletje in een flipperkast, kan dat afschrikken. Maar als je het ziet als snowboarden of kanovaren, is het misschien wel aantrekkelijk en uitdagend. En besef: bijblijven, doorleren en innoveren hoort tegenwoordig bij elk beroep.

Kies met lef!

Het maken van een studiekeuze is lastig, omdat je onmogelijk van alle studies kunt weten welke wel en welke niet bij je passen. Als je een keuze hebt gemaakt, weet je dus niet wat voor moois je niet hebt gekozen. Voor het maken van een keuze is daarom een beetje lef nodig! Durf te kiezen in de wetenschap, dat geen keuze voor eeuwig is en dat je altijd nog kunt bijsturen. Stap af van het idee dat er maar één studie is die bij jou past en dat je daar voor altijd aan vastzit.

Durf naar jezelf te kijken

Lef is ook nodig, omdat je naar jezelf moet durven kijken om te bepalen of een studie bij je past. Het is gemakkelijk om een ander te vragen: wie ben jij? Veel lastiger is het om de vraag te beantwoorden: wie ben ik?

Kies met verstand én gevoel!

Keuzes worden niet alleen met het verstand gemaakt, maar ook op gevoel. Het onbewuste speelt bij het kiezen een heel grote rol, heeft onderzoek uitgewezen. Het toelaten van het gevoel bij het maken van een studiekeuze is vooral lastig, omdat de logische keuzestappen door het verstand worden voorgesteld. Toch is het belangrijk, dat je je goed voelt bij een opleiding, in het gebouw of bij de groep mensen die er werkt en studeert. Daarom moet je open dagen bezoeken, meelopen en proefstuderen, het liefst op locatie!

Stap 1. Begin bij jezelf!

Het kan goed zijn, dat je vroeger als klein kind al wist wat je wilde worden. Nu je wat ouder bent, kun je je afvragen waarom je dat beroep toen leuk vond. Probeer eens antwoord te geven op de volgende vragen, waarbij je niet meteen hoeft te denken aan een studie of beroep:

- welke vakken vind ik leuk;
- wat vind ik leuk om te doen, niet alleen op school;
- wat vind ik belangrijk en waar ben ik goed in;
- wat vind ik waardevol in het leven;
- waar geniet ik van;
- waar heb ik plezier in?

Vragen, die eigenlijk vissen naar wie jij bent en wat jij wilt. Als je het helemaal nog niet weet, kijk dan eens om je heen naar wat anderen leuk vinden en vraag je af of dat iets voor jou zou zijn. Zo niet, waarom eigenlijk niet? Laat anderen eens tegen jou zeggen, waarin ze jou goed vinden, waar je goed in bent, of wat jij vaak als vanzelfsprekend doet in de groep. Zeg eens vaker tegen jezelf wat je eigenlijk zou willen doen: "Eigenlijk zou ik ..." Dan gaat er wellicht een belletje rinkelen. En dan luister dan niet naar de belemmerende gedachte die vaak volgt, maar naar wat je gevoel zegt: "Eigenlijk zou ik..."

Stap 2. Oriënteren en verkennen

Hiermee begin je al vroeg in de bovenbouw van havo en vwo.

- Bekijk allerlei studies en opleidingen via internet. Ga bijvoorbeeld naar www.startstuderen.nl, www.studiekeuze123.nl of bezoek de site van een universiteit of hogeschool. Je kunt ook allerlei interesseonderzoeken online (kijk bij www.studiekeuze123.nl) doen om erachter te komen in welke richting je een studie kunt gaan zoeken.
- Bezoek open dagen.

TIP Als je helemaal niet weet naar welke open dag je zou moeten gaan, ga dan gewoon een keer met een vriend of vriendin mee. Je zult merken dat je je toch een mening gaat vormen.

- Vraag aan studenten, wat zij van hun studie vinden en praat met je ouders en vrienden over wat je gezien en ervaren hebt. Op school kunnen je mentor, je docenten en de schooldecaan in deze fase goede gesprekpartners zijn. Het gaat erom dat degenen die jou kennen, jouw verhaal horen. Hun reacties kunnen jou vervolgens aan het denken zetten.

TIP Als anderen je gaan vertellen, wat je wel en niet moet kiezen, bedank hen dan voor het meedenken en zoek een volgende gesprekspartner.

TIP Elk jaar verandert er wel weer iets! Kijk dus regelmatig op de site van de studie of instelling waarvoor je belangstelling hebt voor de meest actuele informatie

TIP Vraag je bij de uitslag van zo'n studiekeuzetest af waarom dat beroep of die studie er eigenlijk uit komt rollen. Dat zet je vaak beter op het spoor dan de uitslag zelf!

Bereid je goed voor op een open dag

Als je naar een open dag gaat of een dag kunt meelopen, bereid je dan goed voor. Onderzoek of je van tevoren moet aanmelden, kijk hoe laat, op welke locatie en in welk lokaal het programma begint en bedenk, op welke vragen je een antwoord wilt hebben als je weer naar huis gaat.

Hiernaast zie je een aantal vragen die je kunt stellen.

De antwoorden van de studenten zelf zijn heel waardevol. Laat ook je gevoel spreken: kun je je voorstellen dat je je thuis zult gaan voelen bij die studie, bij die studenten en bij dat gebouw?

Stap 3. Verdiepen

- Selecteer een aantal opleidingen waarvan je meer te weten wilt komen, nadat je naar open dagen bent geweest en op internet hebt gezocht. Bekijk de programma's van die studies via de site van de universiteit of instelling.
- Geef je op om te gaan proefstuderen of om mee te lopen. Soms kun je dat ook online doen. Onderzoek of die studie echt jouw interesse heeft. Behalve ervaren wat de studie inhoudt, zorgt proefstuderen en meelopen er ook voor, dat je je misschien al een beetje thuis gaat voelen bij die studie. En dat spreekt het heel belangrijke onderbewuste aan! Wetenschappers noemen dat verschijnsel bonding; als je je verbonden voelt met een opleiding, vergroot dat je kans op studiesucces.
- Praat over je ervaringen met vrienden, met je ouders of op school met klasgenoten.
- Plan een gesprek met je mentor over de redenen waarom je die studie of studies leuk en interessant vindt. Als je jouw keuze aan anderen vertelt, zet je voor jezelf alles op een rijtje en realiseer je je wat je ervan vindt. Ook handig als je bij een studiekeuzecheck moet vertellen waarom je voor die specifieke opleiding hebt gekozen!

TIP Op sommige scholen organiseren decanen of mentoren momenten waarop je aan elkaar kunt vertellen waarom je een bepaalde studie wilt kiezen. Dat maakt vaak je keuze helderder en sterker.

Stap 4. Beslissen!

Tja, en dan komt het moment waarop je moet beslissen welke studie het gaat worden. Je gaat de knoop doorhakken. Schrijf je op tijd in via www.studielink.nl!

Na je inschrijving doe je mee aan de selectie bij studies met meer aanmeldingen dan studieplaatsen of aan de studiekeuzecheck, een laatste onderzoek om te kijken of de studie bij je past. Sommige studies en opleidingen maken daar veel werk van. Daarover lees je verderop meer!

Vragen die je kunt stellen bij open dagen

- Krijg je hoorcolleges, practica, werkgroepen of werkcolleges?
- Hoeveel college-uren (in grote groep) of contacturen (in lesgroep of kleinere werkgroep) heb je per week? Werk je veel samen?
- Hoe groot zijn de groepen?
- Hoe is het contact met de docenten?
- Hoeveel uur per week moet je gemiddeld studeren?
- Hoeveel studenten zitten in het eerste jaar?
- Hoeveel studenten vallen uit? Stoppen ze omdat de studie te zwaar is of om andere redenen?
- Zijn er bepaalde 'struikelvakken' die lastig zijn? Heb je tips om die wel te halen?
- Welke middelbareschoolvakken zijn voor deze opleiding belangrijk?
- Is er een bindend studieadvies en wat houdt dat in?
- Hoe wordt er getoetst? Zijn er veel tentamens of moet je juist veel opdrachten doen en verslagen inleveren?
- Waarin verschilt deze opleiding van dezelfde opleiding in andere plaatsen?
- Welke opleiding lijkt op deze opleiding? Wat zijn overeenkomsten, wat de verschillen?
- Wat is het doel van deze opleiding?
- In welke beroepen komen de meeste studenten terecht?
- Is er een introductieperiode of -kamp en hoe gaat dat?
- Als het een studie is met een selectie en/of numerus fixus: hoe ziet de selectieprocedure eruit? Hoeveel eerstejaars worden er toegelaten
- Lijkt de studie je iets? Vraag dan of er een mogelijkheid is om mee te lopen of proef te studeren!

Kijk voor een overzicht van alle open dagen van hogescholen en universiteiten op www.studiekeuze123.nl/open-dagen.

Wat jou gelukkig maakt, is de beste keuze

Als je even niet langs kunt komen

Wat kun je doen als je vanwege virusmaatregelen een hogeschool of universiteit niet kunt bezoeken?

Bij het schrijven van deze Studiekeuzespecial is nog niet bekend of open dagen, meeloop- en/of proefstudeerdagen in het schooljaar 2021/2022 op dezelfde manier kunnen worden georganiseerd als vóór de coronatijd.

Het zou dus kunnen dat je niet op de locatie zelf terecht kunt om te proeven van een opleiding. Dat is vervelend, want, zoals je in deze special kunt lezen, sfeer en gevoel bij een opleiding, bij de mensen en het gebouw zijn heel belangrijk om te bepalen of een studie bij je past.

Vervolgopleidingen snappen ook dat jullie op zoek zijn naar een studie. Daarom hebben ze de afgelopen periode allerlei online informatie-activiteiten ontwikkeld en hun online voorlichtingen uitgebreid en verbeterd. Die kun je soms bekijken wanneer het jou uitkomt, soms via een livestream, waarvoor je je moet aanmelden. Daarin kun je meteen je vragen stellen en krijg je meestal onmiddellijk antwoord. Ga daarvoor naar de sites van de universiteiten en hogescholen en zoek die online voorlichtingen op. Er zijn online ook open dagen. Bereid je voor, weet welke vragen je wilt stellen (zie tips op pagina 08 in deze special). Vragen stellen kan vaak ook online!

Binnen die activiteiten kun je, direct of via mail, vaak met studenten spreken. Vraag hun alles wat je wilt weten over de studie en over studeren aan die universiteit of hogeschool. En zoek in je eigen omgeving studenten, die al studeren aan een opleiding die je leuk lijkt. Vraag op school of mentoren en decanen oud-leerlingen kennen, die een studie doen die jou leuk lijkt, en vraag of je hun contactgegevens mag hebben.

Luister ook in deze tijd naar je gevoel. Welzijn maakt gelukkiger dan welvaart...! Of, als je het heel persoonlijk maakt: wat jou gelukkig maakt, is de beste keuze.

Wat kun je nog meer doen?

1

Lees veel. Er staat heel veel informatie over studies, universiteiten en hogescholen online. In deze special vind je veel aanknopingspunten en links naar meer informatie.

2

Praat er thuis met je ouders, broers, zussen, vrienden en vriendinnen, en op school met klasgenoten en docenten over, dat je op zoek bent naar een bij jou passende studie of opleiding. Je zult merken dat je niet de enige bent die op zoek is. En je brengt elkaar vast op ideeën.

3

Bekijk in LOB-methodes en bij Studiekeuze123 opleidingen die je leuk en/of interessant lijken. Zoek in de studiebijsluiters Studie in Cijfers naar meer informatie: hoeveel afvallers zijn er in het eerste jaar, hoe is de verhouding mannelijke-vrouwelijke studenten, hoe tevreden zijn de studenten?

4

Als je iets interessants hebt gevonden, kijk dan of je online kunt proefstuderen of een meeloopdag kunt aanvragen.

5

Misschien is er voor individuele leerlingen of kleine groepjes leerlingen een optie om toch op locatie te komen. Vraag daarnaar.

6

Kom je niet verder? Vraag je mentor of decaan!

Ouders, goede hulp bij studiekeuze en studeren

Informatie voor je ouders

Een goede studie kiezen en daarna binnen je studie goede keuzes maken is een heel persoonlijk proces. Veel scholieren en studenten vragen hierbij ondersteuning van hun ouders.

Ouders hebben zelf vaak ook vragen over studiekeuze en studeren. Daarom schrijven decanen en oudervoorlichters geregeld artikelen over studiekeuze, studeren, tussenjaar en studiekosten. Hermien Miltenburg bundelt haar bijdragen op een blog voor ouders: www.studiekeuzekind.nl.

Veel gelezen artikelen:

> **Wat is een bacheloropleiding precies?**

Op school en tijdens open dagen worden veel termen gebruikt waarvan de betekenis niet altijd helemaal duidelijk is. Een voorbeeld is de term 'bacheloropleiding'. In een kort artikel wordt uitgelegd wat een bacheloropleiding precies is en wat de doorstroommogelijkheden zijn. Er is ook een artikel over de betekenis van een 'minor'. Veelgelezen zijn de artikelen over doorstroom bijvoorbeeld 'met hbo-propedeuse naar universiteit'.
<https://bit.ly/bachelorprecies>

> **Corona en studenten**

Wat betekent corona voor studiekeuzers, eerstejaars en studenten? In een handig overzichtsartikel staat wat hogescholen en universiteiten in het nieuwe studiejaar doen als corona het nog steeds onmogelijk maakt

persoonlijke contacten te hebben.
<https://bit.ly/coronastuderen>

> **Studiepunten halen, hoe werkt dat?**

Studiepunten halen is de basis voor het succesvol afronden van een hbo- of wo-opleiding. Voor ieder vak kun je een bepaalde hoeveelheid punten halen. Maar de manier waarop je studiepunten kunt verdienen, verschilt. Sommige opleidingen verwachten veel zelfstudie, andere geven meer colleges of practica. Ook de hoeveelheid studiepunten die je moet halen in je eerste jaar, verschilt. Het is belangrijk opleidingen op dit punt te vergelijken. Dat doe je op <http://bit.ly/studiepunten-hoe-werkt-dat>

> **Wat verdien ik na afstuderen op de universiteit of het hbo?**

Natuurlijk is het vooral belangrijk een studie te kiezen die bij je past en waar je een aantal jaren 'voor wilt gaan'. Maar het is ook een goed idee om eens te kijken naar wat je verdient na je afstuderen. Het salaris zegt ook iets over baankansen (voor schaarse functies wordt meer betaald) en inzicht daarin maakt het makkelijker een inschatting te maken of een studieschuld een probleem is. <https://bit.ly/verdienafstuderen>

Antwoorden op veel gestelde vragen vind je op www.studiekeuzekind.nl

Stap af van het idee dat er maar één studie is die bij jou past.

Happiness is the way!

Mirjam Spitholt is docent Geluuskunde aan Hogeschool Saxion in Enschede. Ze publiceerde *Wil je gelijk of wil je geluk?* en voor kinderen en voorlezers *Vandaag is mijn lievelingsdag!*, en geeft haar volgers op Instagram een dagelijkse gratis dosis geluk: @geluk.in.tuk. Voor meer informatie, kijk op: www.mirjamspitholt.nl

Toen ik 18 jaar was, moest ik kiezen wat ik wilde worden als ik later groot was. Dat viel voor mij niet mee. Zelfs 35 jaar geleden, toen er veel minder keus was dan nu. Omdat mijn ouders schoenenwinkels hadden en ze zeer gelukkig oogden, bedacht ik dat het wellicht een goede optie zou zijn deze over te nemen. Er waren nog geen pinapparaten en het grootste deel van het geld werd contant voldaan, iedere zaterdag telden we dat en ik dacht: "Geld maakt niet gelukkig, maar gelukkig maken ze geld."

Toch stak mijn vader daar een stokje voor. Een schoenenzaak kwam *nicht im Frage*; tegen de tijd dat wij volwassen waren, zouden er bijna geen schoenen meer in winkels verkocht worden, aldus mijn vader. Hij kreeg gelijk toen het internet opkwam. Om nog maar te zwijgen over de coronapandemie. Ik vroeg me af of hij beschikte over een soort voorspellende gaven. "Natuurlijk niet joh," antwoordde hij, "*ik dacht jij en jouw zus vast een keer zwanger zouden worden en dan moesten we alsnog op de knieën in die winkels van jullie. Ik fiets liever met jouw moeder!*"

Toneelschool, zou dat een optie kunnen zijn? De overtuiging heerste bij ons in huis, dat je daar geen droog brood mee kon verdienen, het idee werd afgeserveerd. "Psychologie?" opperde ik voorzichtig. Toen trad mij moeder op: "*Dan ben je altijd met de ellende van een ander bezig.*" Mijn vader wees wat autoritair naar mijn cijferlijst. Ik had een 8 voor economie. Dat moest ik maar gaan studeren, daar kon ik alle kanten nog mee op.

Zo gebeurde het dat ik op een kamertje zat in Groningen en dat economie wel mijn talent was, maar niet mijn passie. De docent economie op de middelbare school, die was meer mijn passie. Halverwege het eerste jaar had ik de neiging de handdoek in de ring te gooien, maar ik wist dat ik geen kans had. Ik wilde ook eens halverwege het seizoen stoppen met de volleybal, maar dat mocht niet, want de contributie was betaald. Mijn ouders hadden het collegegeld betaald, dus no change at all.

Ik maakte de studie keurig af maar leed enorm aan het fenomeen dat in de Geluuskunde wordt aangeduid met de term 'destination addiction'. Dan denk je dat geluk in de

toekomst te vinden is; na het afronden van je studie bijvoorbeeld of nadat iedereen gevaccineerd is. Ik besloot niet te wachten op een 'beter nu' en ging als bijbaan voor de klas staan om havo-5 en vwo-6 naar de eindstreep te loodsen. Dit bleek mijn passie; als sociaal dier voelde ik mij als een vis in het water. Als ik leerlingen later weer eens zag en vroeg of ze nog veel met die economie deden die ze van mij hadden gehad, keken ze me aan: "*Wil je een eerlijk of wenselijk antwoord?*" Ik vertelde ze dat ze tegen mij altijd eerlijk moesten zijn. In het echt, bekenden ze, was het allemaal anders; ze werden advocaat of kapster, maar de boekhouding werd al snel uitbesteed. Ze dachten echter nog wel heel vaak aan mij; de vragen die ik stelde, hoe ik naar het leven keek, dat ik in eenieder iets moois zag. Waarom is dat eigenlijk geen vak, waarom moet je daarvoor vermomd zijn als econoom?

Ik had geen idee wat voor een vak dat dan zou moeten zijn.

Totdat er in mijn leven iets ingrijpends gebeurde. Mijn soulmate Imke overleed en ik hoefde op Saxion, waar ik inmiddels werkte, niet meer vermomd als econoom door het leven te gaan; ik mocht het vak Geluuskunde gaan vormgeven.

Nu ben ik moeder van twee zonen, Pepijn en Duke. Ook zij moeten juist op dit moment gaan kiezen wat ze willen worden als ze later 'groot' zijn. Ik heb hun deze vraag vaker gesteld. Duke antwoordde toen hij zes jaar was en niet bereid om de Citotoets serieus in te vullen: "*Ik ben toch al Duke....?!*" Spot on vond ik dat. Je kunt alleen maar worden wie je bent.

Ik moedig nu mijn zoons aan hun vreugde te volgen en vooral te kiezen waar hun interesse en nieuwsgierigheid liggen. Allebei zijn het sportfanaten en allebei verklaren ze mij voor gek voor wat betreft dit advies: "*Get real, daar kun je toch geen droog brood mee verdienen, mama...!*" Beide mannen zoeken hun geluk in de economische hoek. Want ze weten dat geld niet gelukkig maakt, maar dat ze gelukkig geld maken.

Als moeder hoop ik maar één ding: dat ze genieten van het 'onderweg zijn', dat ze hun nieuwsgierigheid blijven volgen en worden wie ze zijn, want geloof me: *There is no way to happiness, happiness is the way!*

Onbelemmerd studeren

Wat kan jou helpen?

Naast de site **Mbotoegankelijk** is er nu ook **Hogeronderwijstoegankelijk**: een nieuwe site met informatie over extra ondersteuning in het hoger onderwijs. Soms kom je als leerling in bijzondere omstandigheden terecht of heb je last van iets waar je op school tegen aanloopt. Denk aan dyslexie, een fysieke beperking, een aandachtstoornis, een depressie, de rol van mantelzorger of een ingrijpende gebeurtenis. Gelukkig kun je dan op school terecht voor hulp, extra ondersteuning of speciale faciliteiten.

Veel studiekeizers in havo-5 en vwo-6 weten niet dat dergelijke voorzieningen ook in het hoger onderwijs bestaan. Dat je ook daar terecht kunt voor hulp als dat nodig is. En ook bij gemeentes of overheidsinstellingen, zoals bijvoorbeeld DUO. Als je gaat studeren komt er natuurlijk meer op je af dan alleen de studie zelf, zeker als je ook op kamers wilt gaan wonen! Het is goed je vooraf al te oriënteren op de mogelijkheden. Als je extra ondersteuning nodig denkt te hebben, kun je dat aangeven bij de aanmelding of de studiekeuzecheck.

hoger onderwijs
toegankelijk

De nieuwe site www.hogeronderwijstoegankelijk.nl is een plek waar je als studiekeizer alvast kunt zien wat de mogelijkheden zijn.

Praktische tips

Kijk niet alleen naar wát je gaat studeren en of dit bij jouw interesse past, maar ook hÓe dat studeren gaat bij die specifieke studie of instelling. Wat moet je concreet doen? Moet je veel lezen, schrijven, berekenen, presenteren of samenwerken, heb je veel gezamenlijke colleges of is juist meer zelfstudie, hoe groot zijn de groepen, wat is de verhouding tussen fysieke en online lessen en hoe zit het met de faciliteiten in het gebouw en bijvoorbeeld het openbaar vervoer als je daarvan afhankelijk bent? Met bij alles de vraag: wat past bij jou? Waar benut je jouw sterkte kanten het meest? Soms is het nadeel in de ene situatie een voordeel in een andere. Denk niet in beperkingen maar in mogelijkheden en kansen: deze zijn er voor iedereen!

> **Trek bijtijds aan de bel, wanneer je tegen problemen aanloopt: een studentendecaan, een studentenpsycholoog of een schoolloopbaanbegeleider kan je verder helpen.**

onbelemmerd
studeren

"Door mijn ADD heb ik vaak meer tijd nodig om te wennen en erachter te komen wat de ongeschreven regels zijn. Voor mijn stage heb ik voor een kleinere stageplek gekozen en heb ik het rustig opgebouwd. Dit gaf mij meer rust. Het is voor mij belangrijk dat ik mijn eigen tempo kan bepalen. Daarnaast heb ik vaker overleg met mijn stagebegeleiders om verwachtingen af te stemmen. Stagelopen kost mij ook veel energie. Daarom loop ik drie dagen stage in plaats van de voorgeschreven vier dagen."

"Ik kan door vermoeidheid niet hele lesdagen volhouden. Daarnaast zit ik in een rolstoel en is dus niet altijd alles mogelijk op de 'normale manier'. Ik heb ook niet de beste concentratie. Ik heb aanpassingen nodig voor het lesrooster, meer tijd nodig met toetsen en soms wat hulp bij praktijklessen, omdat ik niet altijd alles kan door mijn beperkingen. Voorafgaand aan mijn studie heb ik een gesprek gehad met de zorgcoördinator van mijn opleiding. Samen hebben we besproken hoe ze mij de juiste ondersteuning konden bieden."

"Ik heb een ongeluk gehad en dacht na het revalidatieproces het zwaarste wel achter de rug te hebben. Maar wie hield ik daar eigenlijk mee voor de gek? Het re-integreren in de maatschappij viel me zoveel zwaarder. Niet alleen werd ik beperkt door mijn gezondheid, ik heb door het ongeluk NAH (niet aangeboren hersenletsel), maar ook het weer oppakken van de dagelijkse taken en vooral het studeren was enorm lastig. Ik had hulp nodig om alles weer op te kunnen pakken."

Enkele vragen aan Patricia Defesche, projectleider van ECIO, Expertise-Centrum Inclusief Onderwijs

Vanuit welke achtergrond is deze site ontstaan?

"De website is in opdracht van het ministerie van OCW opgezet na een oproep van de Tweede Kamer om de informatievoorziening voor studenten met een ondersteuningsvraag te verbeteren. Deze informatievoorziening komt ook in de NSE (Nationale Studenten Enquête) al jaren als verbeterpunt naar voren. Dit sluit ook goed aan bij het thema 'Kansengelijkheid' dat politiek hoog op de agenda staat."

Waarom juist nú?

"Door de toename van online onderwijs is het nog belangrijker dat er een landelijk digitaal informatiepunt beschikbaar is voor studenten met een ondersteuningsvraag. Daar kunnen zij makkelijk en zelfstandig informatie vinden."

Wat is het doel van de site?

"We willen met deze site een brug slaan tussen de belemmering waar een toekomstige student mee te maken heeft en aanpassingen die hiervoor beschikbaar zijn. Bijvoorbeeld een prikkelarme ruimte voor studenten met een concentratiebelemmering. Maar je kunt ook denken aan financiële hulp vanuit de gemeente aan studenten die niet kunnen werken ten gevolge van hun beperking of omdat ze mantelzorg verlenen."

Wat voor informatie vind je zoal op de site?

"Ik geef een paar voorbeelden: informatie over financiële compensatie bij studievertraging als gevolg van een beperking of een bijzondere omstandigheid. Of over extra tijd bij een

tentamen. Dus oplossingen voor wat een student kan belemmeren. Ook is er informatie over wet- en regelgeving: wat kan, mag of moet. De invulling of uitvoering kan per instelling (dus hbo of universiteit) verschillen."

Waarom is het goed om je al te oriënteren voor je gaat studeren?

"Als je gaat studeren, komt er veel op je af. Je weet nog niet hoe alles in zijn werk gaat en wat er precies van je verwacht wordt. Vaak trekken studenten bij problemen te laat aan de bel. Pas als de eerste onvoldoendes binnenkomen, als ze zich niet gelukkig voelen, eenzaam zijn of er in januari bijvoorbeeld een negatief studieadvies gegeven wordt. Wanneer dan blijkt dat de problemen, waar deze studenten tegen aanlopen, van tevoren voorkomen of opgelost hadden kunnen worden, is dat natuurlijk heel erg jammer. Studenten geven achteraf vaak zelf aan dat zij niet wisten dat er hulp mogelijk was..."

Wanneer kun aangeven dat je (misschien) extra ondersteuning nodig hebt?

"Dit kan al bij het aanmelden op de site van Studielink. Een van de vragen die je in moet vullen gaat hierover. Maar je kunt het ook bespreken bij een selectieprocedure of een studiekeuzecheck. En zelfs al op een Open Dag, een meeloop- of proefstudeerdag. Laat je goed informeren, zodat je in september goed voorbereid van start kunt gaan!"

Wat is jouw tip aan de leerlingen die nu bezig zijn met het kiezen van een studie?

"Decanen hebben het altijd over drie kernvragen: wie ben je, wat kun je en wat wil je? Van daaruit maak je je studiekeuze. Heb jij te maken met een omstandigheid die lastig kan zijn bij wat je straks moet doen? Betrek dit dan ook bij jouw studiekeuze. Verdiep je in de mogelijkheden tot ondersteuning. Bezoek daarvoor de site van www.hogeronderwijstoegankelijk.nl.

Financieel slim

Studeren met een beperking

Welkom in de wereld van studiefinanciering, studietoelagen en voorzieningen. Heb je moeite met studeren vanwege bijvoorbeeld dyslexie, ADHD, autisme of een chronische ziekte? Studenten met een functiebeperking kunnen in bepaalde situaties aanspraak maken op extra financiële voorzieningen. Bij wie regel je wat?

1

Meld je functiebeperking bij je hogeschool of universiteit. Gebruik de voorzieningen.

2

Bekijk bij DUO of je recht hebt op compensatie.

3

Check bij je gemeente of je recht hebt op toeslag.

Hogeschool of universiteit

- Universiteiten en hogescholen bieden aanpassingen en voorzieningen die studievertraging kunnen voorkomen, zoals extra tentamentijd. Daarom is het belangrijk dat zij weten van je beperking. Elke hogeschool of universiteit heeft ook een profileringsfonds. Als je vanwege je beperking studievertraging oploopt, kan je een aanvraag voor vergoeding doen bij dit fonds.
- Neem daarom contact op met je studentendecaan, studieadviseur of studieloopbaanbegeleider.

DUO

- Kijk eerst of je in aanmerking komt voor de aanvullende beurs, dat hangt onder andere af van het inkomen van je ouders. Je kunt ook geld lenen bij DUO. Bij terugbetaling wordt altijd gekeken naar je inkomen. Je mag 35 jaar over je terugbetaling doen.
- Mocht je vertraging oplopen door je beperking dan kun je mogelijk bij DUO verlenging aanvragen van bijvoorbeeld je ov-kaart of aanvullende beurs of van de diploma-termijn. Haal je dan je diploma dan kan 1.200 euro van je lening op basis van je bijzondere omstandigheden kwijtgescholden worden.
- De studentendecaan, studieadviseur of studieloopbaanbegeleider kent de mogelijkheden.

Gemeente

- Bij de gemeente waar je staat ingeschreven kun je een aanvraag doen voor individuele studietoelage. De hoogte van de toeslag hangt af van de gemeente.
- Check bij je gemeente het precieze bedrag en aan welke voorwaarden je moet voldoen.

ECIO

leren zonder belemmering

www.ecio.nl

in opdracht van Ministerie van OCW © juni 2020

Amber Albinus

Amber Albinus heeft in 2015 met het profiel E & M haar havodiploma behaald aan het Maaslandcollege te Oss, daarna in 2020 haar bachelor Sociaal Juridische Dienstverlening aan de Hogeschool Utrecht. Op dit moment is zij bezig met de master Forensica, Criminologie en Rechtspleging aan de Maastricht University.

Fotograaf: Inge Kotterman

Eigenlijk heb ik mijn hele middelbareschooltijd nagedacht over mijn studiekeuze, dat begon al bij het kiezen van mijn vakkenpakket. Mijn interesses zijn heel breed en ik ben in de laatste jaren van de havo naar veel verschillende open dagen van hogescholen geweest. Ik ben door een gids met alle studies in Nederland gaan bladeren, heb alle studies die me leuk leken, naast elkaar gezet en ben er meer informatie over gaan zoeken. Ik wist het echt niet.

Uiteindelijk ben ik na het behalen van het havodiploma vwo gaan doen en kwam daar in een klas met oude vrienden. En je snapt, dat was vooral lang leve de lol. Ik had geen doel met een vwo-diploma, dus ben ik na een half jaar gestopt en ben gaan werken. Slecht betaald productiewerk, ik merkte al gauw dat ik daar heel ongelukkig van werd en ben toen meteen verder gaan zoeken naar studies.

Zo kwam ik uit bij de opleiding Sociaal Juridische Dienstverlening aan de Hogeschool Utrecht. Dit was een heel brede opleiding waardoor ik veel mogelijkheden had in verschillende beroepsrichtingen na de studie, dit vond ik een prettig idee. Ik heb deze studie succesvol afgerond, maar wilde graag verder studeren.

Ik ben toen teruggegaan naar de decaan van de middelbare school en samen hebben we gekeken naar

de mogelijkheden van masters die ik kon gaan doen. Dat was nog best een lastige zoektocht, omdat je niet zomaar wordt toegelaten tot alle masters. Ik wilde eigenlijk een master in de Rechtsgeleerdheid gaan doen, maar dat ging niet, dan zou ik helemaal vooraan, in het eerste jaar, hebben moeten beginnen. Uiteindelijk heb ik de master Forensica, Criminologie en Rechtspleging gekozen, dit is een universitaire master aan de Maastricht University. Voor deze master moest ik een toelatingstoets doen. Eigenlijk mocht ik daaraan niet eens deelnemen, omdat ik niet de geschikte vooropleiding had gedaan, maar door een overtuigende brief te schrijven kreeg ik toch toestemming. En ik slaagde...!

Ondertussen ben ik al bijna op de helft van mijn master en het gaat harstikke goed! Ik ben bezig met interessante vragen: waar komt crimineel gedrag uit voort? Hoe kun je de betrouwbaarheid van een getuigenverklaring toetsen? Wat is de bewijswaarde van DNA? En hoe komt een rechter eigenlijk tot zijn beslissing?

Iedereen die moeite heeft met het vinden van een geschikte studie wil ik dit meegeven: kies eerst voor een brede studie, zodat je niet het gevoel krijgt dat je toekomst al uitgestippeld is.

En vooral: bij onmogelijkheden niet opgeven, maar proberen deze om te zetten in mogelijkheden!

Aanmelden

voor hbo en universiteit. Hoe gaat dat?

Kiezen is een werkwoord: ik kies, ik koos, ik heb gekozen.

En de benaming werkwoord zegt 't al: er moet gewerkt worden. En hard: eerst moet je uit al die mogelijkheden de keuze maken, die bij jou past. Da's best een hele klus...

En als je daar eenmaal uit bent, moet je je gaan aanmelden. Bij sommige studies kun je met het juiste profiel zo binnenlopen, bij andere moet je door een selectieprocedure.

In dit hoofdstuk helpen we je binnenkomen..

Aanmelden via Studielink en DigiD

Heb je je studiekeuze gemaakt, dan kun je je vanaf 1 oktober aanmelden voor een studie aan een universiteit of hogeschool. Dit gaat altijd via Studielink. Je hebt daarvoor een DigiD met sms nodig. Je aanmelding moet uiterlijk binnen zijn op 1 mei.

> Studielink:

via deze site regel je je (her-)inschrijving voor een vervolgopleiding.

> DigiD:

deze afkorting staat voor Digitale Identiteit. Met DigiD kun je inloggen op websites van de overheid en in de zorg. Jouw DigiD bestaat uit een gebruikersnaam en een wachtwoord. Zowel de gebruikersnaam als het wachtwoord kies je zelf.

Aanmelden in drie stappen:

- > Vraag je DigiD aan op www.DigiD.nl. Je ontvangt je DigiD binnen vijf werkdagen. Vraag die dus tijdig aan!
- > Meld je aan via www.studielink.nl. Hier heb je je DigiD voor nodig. Doe dit op tijd. De deadline is 1 mei. Voor opleidingen met aanvullende eisen moet je je eerst bij de instelling aanmelden, zie verderop in dit hoofdstuk. Zoek dat van tevoren uit.
- > Je aanmelding komt via Studielink terecht bij de onderwijsinstelling van jouw keuze. Van die instelling krijg je verdere informatie over de aanmelding en de studiekeuzecheck.

Aanmelding voor een fixusstudie

Een fixusstudie (officieel: numerus fixusstudie) is een studie met een beperkt aantal plaatsen, een studie dus waarvoor zich bijna altijd meer mensen aanmelden dan er plaatsen zijn.

Tot het studiejaar 2016-2017 was er bij deze studies sprake van centrale gewogen loting: hoe beter je examencijfers, hoe groter de kans ingeloot te worden. Die loting is met ingang van het studiejaar 2017-2018 afgeschaft en vervangen door decentrale selectie: dat betekent dat universiteiten en hogescholen zelf mogen bepalen wie ze wel of juist niet als student tot hun opleiding toelaten. Zo kan een instelling een zo goed mogelijke keuze maken uit het aanbod van kandidaten.

Maar er is een wetsvoorstel in voorbereiding, dat universiteiten en hogescholen toestaat bij de selectie weer gebruik te maken van de gewogen loting. Kijk dus altijd eerst welk systeem de universiteit of hogeschool van jouw voorkeur daarin hanteert.

TIP Meld je via Studielink altijd bij een extra studie aan, aangezien je niet weet of je geselecteerd wordt.

Verschillend per opleiding

De activiteiten rondom de decentrale selectie zijn overal anders, zelfs bij vergelijkbare opleidingen. Wat ze gemeen hebben is, dat ze al eerder in het schooljaar plaatsvinden, tussen 15 januari en medio april, dus nog vóór het centraal eindexamen. De selectie moet namelijk uiterlijk 14 april zijn afgerond, op 15 april moeten alle kandidaten weten of ze wel of niet toegelaten zijn, als ze hun diploma behalen.

Sommige fixusopleidingen maken bij de selectie gebruik van de (schoolexamen-) cijfers, die je behaald hebt bij de overgang naar de eindexamenklas. Omdat die in coronatijd niet of niet volledig konden worden ingevuld, hanteren de meeste opleidingen de regeling zoals die onder het kopje *Decentrale selectie en corona* staat omschreven op pagina 18.

Belangrijk is dat je je vooraf goed informeert en weet op welke criteria wordt geselecteerd. Wacht daar niet mee tot Kerstmis, maar begin direct in september.

Let op!
Bij studies met decentrale selectie is de sluitingsdatum 15 januari. Ook bij studies met aanvullende eisen is de sluitingsdatum vaak veel eerder dan 1 mei!

Eerdere sluitingsdatum!

Bij fixusopleidingen en studies met aanvullende eisen is er vaak sprake van een eerdere sluitingsdatum dan 1 mei. De uiterste aanmelddatum voor fixusopleidingen is 15 januari. Dit heeft te maken met de tijd die de opleiding nodig heeft om de selectie uit te voeren. Die moet namelijk uiterlijk 14 april zijn afgerond.

Op 15 april weet jij dan, of je wel of niet aan deze opleiding mag beginnen. Voorwaarde is natuurlijk dat je je diploma hebt behaald.

Decentrale selectie en corona

Opleidingen met een selectie kunnen aanstaande studenten vragen de overgangscijfers van havo-4 naar havo-5 of van vwo-5 naar vwo-6 in te sturen.

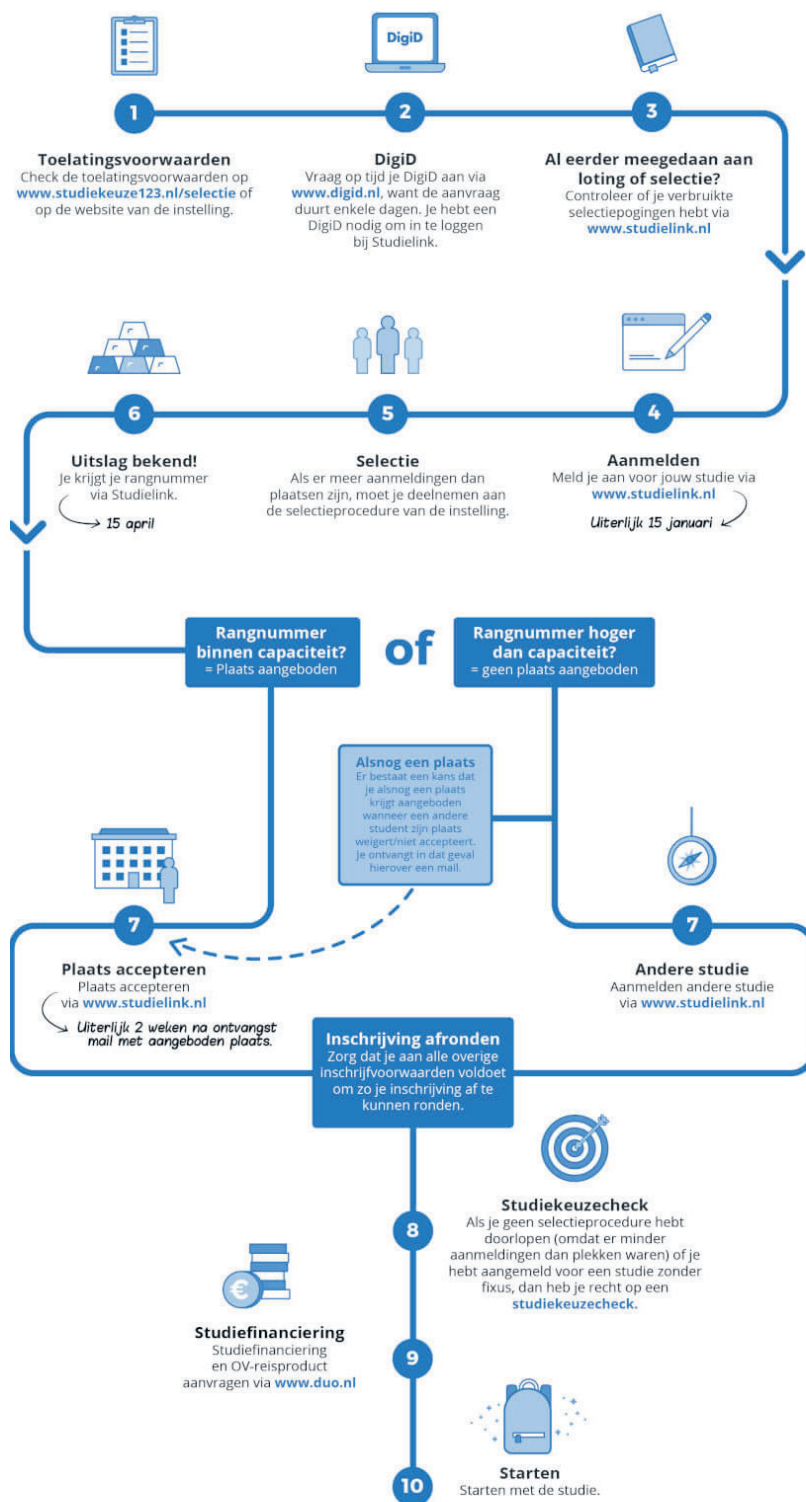
Vanwege het coronavirus hebben sommige scholen aangepaste bevorderingsregels gehanteerd. Verschillen tussen scholen, dus ook verschillen tussen leerlingen die zich aanmelden voor een opleiding met numerus fixus...

Om deze reden is er overleg met universiteiten en hogescholen gevoerd. Resultaat is, dat de meeste opleidingen in plaats van de overgangscijfers de schoolexamencijfers, die een leerling heeft behaald t/m 14 januari van het examenjaar, afgerond op één decimaal, gebruiken bij de selectieprocedure.

Maar... instellingen van hoger onderwijs mogen voor een groot deel ieder voor zich bepalen hoe de selectieprocedure wordt ingericht. (Vandaar de veelheid aan regelingen voor de aanstaande student!) Regels rond hun decentrale selectie publiceren hogescholen en universiteiten op hun sites. Raadpleeg deze bijtijds.

Interesse in een fixusopleiding met selectie?

Check het stappenplan!

1 mei-aanmelddeadline
De 1 mei-aanmelddeadline geldt niet voor studenten die zich voor 15 januari hebben aangemeld voor een fixusopleiding. Wél voor studenten die zich voor het eerst gaan aanmelden.

Alles weten over selectie?
Kijk op www.studiekeuze123.nl/selectie

De regels rondom fixusopleidingen

- Je mag je voor twee fixusstudies aanmelden. Dat kan dezelfde fixusstudie aan een andere instelling zijn. Althans, als die niet één van de zgn. big four-studies is: geneeskunde, tandheelkunde, verloskunde en mondzorgkunde. Je kunt je dus wel aanmelden voor zowel geneeskunde als tandheelkunde, maar je kunt je niet bij twee verschillende universiteiten aanmelden voor geneeskunde.

let op: sommige opleidingen fysiotherapie selecteren nog decentraal, andere hebben die wijze van selectie losgelaten. Kijk op de site van de opleiding die jij zou willen gaan volgen.

- Wettelijk is vastgelegd dat je je maximaal drie keer bij dezelfde studie mag aanmelden, maar een instelling kan zelf een strengere eis stellen. Als je dus het ene jaar niet wordt toegelaten, kun je je vaak het volgende jaar weer aanmelden. En soms het jaar daarna ook nog, maar als je dan ook niet wordt toegelaten, is het einde oefening en moet je echt een andere studiekeuze maken.
- **Let op:** als je je diploma niet haalt en dus niet kunt gaan studeren, moet je je aanmelding laten vervallen. Je moet dan vóór 1 september een verzoek indienen bij het bestuur van de onderwijsinstelling, waar je wilde gaan studeren. Het is wel belangrijk dat te doen in verband met het beperkte aantal keren dat je je kunt aanmelden bij dezelfde studie.

Afgewezen?

Word je bij de decentrale selectie van een fixusstudie afgewezen, dan heb je geen keuze. Het is geen advies dat je naast je neer kunt leggen, je bent definitief niet toegelaten...!!! Het is dus belangrijk, dat je een Plan B, dus een tweede of misschien zelfs een derde keuze achter de hand hebt!

Aanmelden voor een studie met aanvullende eisen

Naast de fixusstudies die decentrale selectie kennen, zijn er ook nog studies met aanvullende eisen. Dit zijn studies waar je 'talent' voor moet hebben of aan bepaalde fysieke eisen moet voldoen. Voorbeelden zijn de opleiding tot docent lichamelijke opvoeding aan de Academie voor lichamelijke opvoeding of de opleiding tot professioneel muzikant aan het conservatorium. Ook voor toelating tot de kunstacademies als de Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam, de Willem de Kooning Academie in Rotterdam en de Rijksacademie voor beeldende kunsten in Den Haag moet je door een of meer selectierondes heen. Deze opleidingen kennen ook eigen uiterste aanmelddata. Ze staan op de site van de opleiding. Vaak moet je je voor deze opleidingen eerst bij de instelling zelf aanmelden, voordat je dat via Studielink kunt doen.

Ga ook naar open dagen van studies waarvan je niet zeker weet of ze bij je passen. Wie weet, ontdek je iets nieuws van jezelf.

Aanmelden voor een opleiding met studiekeuze-check

Recht of plicht?

Als aanstaande student voor een studie zonder decentrale selectie of aanvullende eisen heb je recht op een studiekeuzecheck. Maar je kunt ook verplicht worden om daaraan mee te doen, als de hogeschool of universiteit dat vraagt. Door de studiekeuzecheck krijgt de opleiding de kans te kijken of jij wel daar past en krijg jij een betere indruk van de studie, zodat je kunt bepalen of die echt bij je past, zowel inhoudelijk als qua sfeer. Zo kun je een bewustere studiekeuze maken, waardoor je meer kans hebt op studiesucces.

Feitelijk is het een laatste kans om te kijken of jij en de opleiding 'matchen'. Als het goed is, heb je je al terdege georiënteerd en ben je niet zomaar tot een keuze gekomen!

Voor deze opleidingen moet je je vóór 1 mei aanmelden. Meld je je daarna via Studielink aan, of doe je zonder goede reden niet mee aan een verplichte studiekeuzeactiviteit, dan kun je je toelatingsrecht verliezen. Dat betekent dat de hogeschool of universiteit beslist of je nog kunt worden toegelaten.

Niet bindend

Soms blijkt tijdens de studiekeuzecheck, dat je beter een andere studie kunt kiezen. Dit advies kun je naast je neerleggen, want het is niet bindend. Maar het is wel verstandig er iets mee te doen:

- je kunt je bijvoorbeeld opnieuw gaan oriënteren en tot de conclusie komen, dat je inderdaad beter een andere studie gaat doen;
- je kunt je verdiepen in dezelfde studie, maar dan bij een andere instelling. Als je je voor 1 mei via Studielink hebt aangemeld, houd je het recht op toelating tot bijna alle andere studies;
- je kunt besluiten toch aan die studie te beginnen en er extra gemotiveerd tegenaan gaan.

Verschillend per opleiding

De studiekeuzecheck ziet er overal anders uit. Het moment, de tijdsduur en de invulling ervan verschillen. Sommige studiekeuzechecks zijn aan het begin van het kalenderjaar, maar de meeste worden gepland na het eerste tijdvak van het centraal examen.

Bij sommige studiekeuzechecks moet je een dag komen studeren, compleet met een hoor- en werkcollege, en heb je een week later tentamen over de besproken stof.

Een andere opzet is het invullen van een digitale vragenlijst in combinatie met een dag met gesprekken met studenten en docenten. En soms hoeft je alleen maar een vragenlijst in te vullen.

Andere keuze, toelatingsrecht blijft

Als je van keuze verandert (bijvoorbeeld na een negatief advies bij de studiekeuzecheck of na afgewezen te zijn bij de decentrale selectie), behoud je toelatingsrecht tot een andere studie, als je je vóór 1 mei via Studielink aangemeld hebt bij de eerste studie. Wel kan die opleiding je verplichten (weer) een studiekeuzecheck te doen. Door de centrale aanmelding bij Studielink kunnen instellingen zien dat het in zo'n geval om een tijdige aanmelding gaat.

Tweede keuze, plan B of plan België

Tweede keuze

Het is belangrijk dat je een tweede studiekeuze achter de hand hebt. Zeker als je je aanmeldt voor een fixusstudie of een studie met aanvullende toelatingseisen, maar ook, als je nog niet helemaal zeker bent van je keuze. De meeste leerlingen houden bij hun tweede keuze wel rekening met de relevantie van die studie voor hun oorspronkelijke studiekeuze. Dan is er nooit sprake van een verloren studietijd als je het jaar daarna toch aan de studie van je voorkeur kunt beginnen.

Tussenjaar

Plan B kan ook een tussenjaar zijn. In dat jaar probeer je nog beter te voldoen aan de eisen die gesteld zijn bij de decentrale selectie door bijvoorbeeld relevante werkervaring op te doen via een betaalde baan of vrijwilligerswerk. Na een goed besteed tussenjaar volgt zelden een verkeerde studiekeuze. Je leest meer over zo'n tussenjaar op pagina 22 van deze special.

Studeren in België

Studeren in Vlaanderen kan een goed idee zijn voor Nederlandse studenten:

- het collegegeld is niet hoog
- er is geen numerus fixus
- behalve tandheelkunde en geneeskunde -daarvoor geldt een toelatingsexamen- kun je er elke bachelorstudie starten met:
 - elk vwo-diploma
 - elk havodiploma + hbo-propedeusejaar of
 - mbo-diploma + hbo-propedeuse.
- er is geen bindend studieadvies, maar een leerkrediet.

Wil je meer weten over studeren in Vlaanderen? Ga naar www.ond.vlaanderen.be

Wil je meer weten over de toelatingsexamens voor geneeskunde en tandheelkunde?

www.ond.vlaanderen.be/toelatingsexamen

Interessant: op het online voorbereidingsplatform Aan de slag van de Universiteit Antwerpen kun je je voorkennis testen, opfrissen en bijschaven aan de hand van zelftesten, leermateriaal, oefeningen en demo's. Ga hiervoor naar www.uantwerpen.be/aan-de-slag

Alternatieven voor fixusstudies en studies met bijzondere toelatingseisen

Controleer tijdig of er bij deze alternatieven niet ook sprake is van decentrale selectie

Geneeskunde

- › Bewegingswetenschappen
- › Biomedische Technologie
- › Biomedische Wetenschappen/Medische Biologie
- › Biofarmaceutische Wetenschappen
- › Fysiotherapie ¹
- › Geneeskunde In België
- › Gerontologie
- › Gezondheid en Leven
- › Gezondheid en Maatschappij
- › Gezondheidskunde
- › Gezondheidswetenschappen
- › Medische Informatiekunde
- › Medische Natuurwetenschappen
- › (Neuro-) Psychologie
- › MBRT, Medisch Beeldvormende en Radiotherapeutische Technieken
- › Moleculaire Levenswetenschappen
- › Life Science
- › Farmacie
- › Psychobiologie
- › Technische Geneeskunde/Klinische Technologie
- › Verloskunde (Toelatingsbeperkingen)
- › Verpleegkunde
- › Voeding en Gezondheid

Fysiotherapie ¹

- › Bewegingswetenschappen
- › Ergotherapie
- › Lerarenopleiding Lichamelijke Oefening
- › Mensendieck
- › Orthopedische Technologie
- › Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie (België)
- › Sportkunde

Tandheelkunde

- › Mondzorgkunde (fixusstudie)
- › Tandheelkunde In België

Diergeneeskunde

- › Biologie
- › Medische Biologie
- › Moleculaire Levenswetenschappen

Conservatorium

- › Muziekwetenschappen
- › Music & Technology
- › Rockacademie
- › Toneelschool

Academie Voor Lichamelijke Opvoeding

- › Bewegingswetenschappen
- › Fysiotherapie ¹
- › Sportkunde

Lucht- en ruimtevaarttechniek (wo)

- › Automotive
- › Aviation
- › Luchtvaarttechnologie

Bouwkunde (wo)

- › Bouwkunde (hbo)
- › Industriële wetenschappen: bouwkunde (België)

Industrial Design/Industrieel ontwerpen (wo)

- › Industrieel productontwerpen (hbo)
- › Ontwerpwetenschappen: productontwikkeling (België)

1) De meeste hbo-opleidingen Fysiotherapie kennen een numerus fixus, en dus decentrale selectie. Dit geldt echter niet voor alle opleidingen. De site van de betreffende opleiding geeft je daarover uitsluitsel.

Tussenjaar, kans en gevaar

Om succesvol te kunnen studeren in het hoger onderwijs heb je meer nodig dan alleen goede cijfers. Een tussenjaar biedt kansen om verschillende vaardigheden voor studiesucces te verzamelen of te versterken. Hieraan zijn natuurlijk risico's verbonden. Maar meteen doorstuderen na je eindexamen geeft ook geen garantie voor succes.

'Bezint eer ge begint' is een ouderwets gezegde dat nog steeds veel ellende kan voorkomen. Weinig doordacht aan een tussenjaar beginnen is niet verstandig. Maar het is ook niet slim om te gaan studeren zonder na te denken over de vraag, of dat eigenlijk wel is wat je wilt.

Tips tussenjaar

TIP: Denk na over een goede besteding van je tijd. Ga werken, je rijbewijs halen, een taal leren, verleen mantelzorg of maak een grote buitenlandse reis.

TIP: Maak concrete plannen en schrijf die op. Kijk er zo af en toe eens naar. Vul je je tussenjaar zoals je gedacht had of ben je van idee veranderd?

TIP: Ga niet een heel jaar 'onder je niveau' werken. Natuurlijk, werken betekent geld verdienen en je leert veel over jezelf en over hoe het eraan toe gaat op de werkvloer. Maar blijf niet hangen in baantjes die eigenlijk niet bij je passen.

TIP: Overweeg ook eens vrijwilligerswerk, bijvoorbeeld in de studierichting die jij misschien gaat kiezen. Past dit werkveld bij je?

TIP: Stel jezelf de vraag: wil ik eigenlijk wel studeren? Of ga ik liever werken, een eigen bedrijf starten?

TIP: Kies je voor studeren? Houd dan tijdens je tussenjaar de focus op de studiekeuze. Bezoek open dagen en meeloopdagen. Vergeet bijvoorbeeld niet je op tijd aan te melden!

TIP: Verdiep je ook in bijzondere opleidingen en minder voor de hand liggende hbo's en universiteiten. Er zijn veel meer mogelijkheden dan je denkt.

TIP: Als je niet tot een studiekeuze kunt komen, zoek dan een coach. Sommige onderwijsinstellingen hebben programma's om je te helpen bij je studiekeuze.

TIP: Willen je ouders meer weten over een tussenjaar? Wijs ze op www.studiekeuzekind.nl.

European Voluntary Service (EVS)

Met European Voluntary Service (EVS) kunnen jongeren tussen de 17 en 30 jaar gesubsidieerd vrijwilligerswerk doen in Europa of een van zijn partnerlanden. European Voluntary Service biedt hun de mogelijkheid met subsidie langere tijd in het buitenland te verblijven. Er zijn geen eisen qua opleidingsniveau, diploma's of vaardigheden, mits je kunt aantonen gemotiveerd te zijn om twee tot twaalf maanden fulltime vrijwilligerswerk te gaan doen. De subsidie voor EVS wordt niet verstrekt aan de jongere, maar aan de organisatie die die jongere uitzendt. Die zorgt ervoor dat de EVSer een taal cursus kan volgen en van onderdak, voedsel, begeleiding, ziektekostenverzekering en zakgeld wordt voorzien. Ook de reiskosten worden grotendeels vergoed uit de subsidie.

Hoe meld je je aan?

- Zoek een coördinerende of zendorganisatie via de Europese Jongeren Site http://europa.eu/youth/volunteering/evsorganization_nl. Hier staat een overzicht van erkende Nederlandse zendorganisaties.
- Op deze zelfde site vind je een overzicht van vrijwilligerswerkprojecten: http://europa.eu/youth/volunteering/project_nl. Schrijf motivatiebrieven en reageer op vacatures. Een zendorganisatie kan hierbij helpen.
- Als een gastorganisatie een jongere uitkiest, regelen de zendorganisatie en gastorganisatie samen de subsidieaanvraag. Ongeveer drie maanden na de deadline gaat het project van start.

Studie in Cijfers

De consumentengids voor studiekeizers

Waar let jij op bij het maken van een studiekeuze?

Als je een studie wilt kiezen, let je op allerlei zaken, zoals:

- vind ik deze studie leuk?
- in welke plaatsen kan ik deze studie volgen?
- kan ik thuis blijven wonen?
- heb ik de juiste vakken in mijn profiel?
- wat kan ik er later mee worden?
- hoe staat het met de werkgelegenheid na mijn opleiding?

De jongerenorganisaties CNV, JOB en LAKS hebben in samenwerking met de studentenorganisaties ISO en LSVB een manier bedacht om uit te zoeken bij welke hogeschool of universiteit je het beste de opleiding van je keuze kunt gaan doen: **Studie in Cijfers**.

Studie in Cijfers bevat betrouwbare, onafhankelijke informatie over veel opleidingen. Deze informatie staat in een overzichtelijk schema waarin je in één oogopslag belangrijke gegevens kunt vinden over de opleiding van je keuze. De informatie wordt vergeleken met het landelijke gemiddelde.

Als je bijvoorbeeld Media, Informatie en Communicatie wilt gaan studeren, maar je weet nog niet bij welke hogeschool, dan kun je de **Studie in Cijfers** erbij pakken. Daarin vind je informatie over:

- de tevredenheid van studenten over de opleiding;
- het aantal eerstejaars dat is gestart met deze opleiding;
- het aantal contacturen per week (in klokuren);
Ter informatie: de bron van gegevens die hiervoor wordt gebruikt, is bij de hogescholen anders dan bij de universiteiten. Het aantal contacturen bij hogescholen is gebaseerd op het aantal klokuren dat volgens eerstejaars wordt aangeboden, terwijl de gegevens bij universitaire opleidingen door de instellingen zelf worden aangeleverd;
- het percentage studenten dat zonder vertraging en met voldoende aantal studiepunten naar het tweede studiejaar van dezelfde hoofdopleiding doorstroomt;
- het percentage studenten dat zijn bachelor binnen vier jaar haalt;
- het percentage studenten dat binnen 1,5 jaar na zijn afstuderen een baan heeft op het niveau waarop ze zijn afgestudeerd (hbo-bachelor). Bij de universitaire studies zijn er geen gegevens over de arbeidsmarkt na de bachelor, wel over die na de master.

Landelijk gemiddelde arbeidsmarkt

Wat zegt dit landelijk gemiddelde over de werkgelegenheid voor jou, als je bent afgestudeerd over vier of vijf jaar? Houd er altijd rekening mee dat deze uitslag gebaseerd is op gegevens uit het verleden, dat geeft dus geen garantie voor de toekomst. Uiteraard worden deze gegevens steeds geactualiseerd, maar soms veranderen er zaken. Hierbij kun je denken aan wijziging in het aantal eerstejaars of het samenvoegen van opleidingen. Dit heeft uiteraard effect op de uitslag. Baseer je studiekeuze dus nooit alleen op **Studie in Cijfers**. Maar het geeft je wel een eerste indruk, die kan helpen bij je studiekeuze.

Met behulp van **Studie in Cijfers** kun je gemakkelijk vergelijken hoe bijvoorbeeld de Hogeschool van Amsterdam op bovenstaande onderdelen scoort ten opzichte van de andere hogescholen, die Media, Informatie en Communicatie aanbieden. Deze gegevens zijn gebaseerd op gegevens van studenten die de voltijd bacheloropleiding volgen. De particuliere scholen (niet bekostigd door de overheid) zijn niet in dit landelijk gemiddelde meegenomen.

Waar kun je Studie in Cijfers vinden?

Studie in Cijfers is te vinden op www.studiekeuze123.nl. Daarnaast zijn op veel sites van de hogescholen en universiteiten de gegevens ook te vinden. Als je je aan het oriënteren bent op een opleiding, is het handig even een kijkje te nemen bij **Studie in Cijfers**, zodat je aan de opleiding vragen kan stellen over deze gegevens.

Deficiënt, wat nu?

Centrale commissie-voortentamens (ccvx)

De centrale commissie-voortentamens is een samenwerkingsverband van de Nederlandse universiteiten. Er zijn vier commissies, namelijk voor biologie (CCVB), natuurkunde (CCVN) scheikunde (CCVS) en wiskunde (CCVW). Samen heten ze CCVX. In het algemeen toetst de CCVX de kennis van een kandidaat met een schriftelijk examen dat afgelegd moet worden, voordat hij met de studie mag beginnen. Daarom wordt dit examen voortentamen genoemd. Als je deelneemt aan de centrale selectie, kan het zijn, dat de betreffende opleiding eist, dat het voortentamen is afgelegd voordat je je inschrijft voor de decentrale selectie. Per vak kan het voortentamen driemaal per jaar worden afgelegd (eind november/december, eind april en eind juli). Het bevat geen practicum. Wel maakt de gehele leerstof van het vwo deel uit van het tentamen, dus zowel de onderwerpen van het schoolexamen als de onderwerpen van het centraal examen. Aanmelden voor het tentamen kan tot 10 dagen voor het betreffende tentamen. De kosten bedragen circa € 100.

Eén van de instituten die training verzorgt ter voorbereiding op de CCVX-tentamens, is Boswell-Bèta in Utrecht. De docenten daarvan nemen zelf de zogenaamde James Boswellexamens af, die dezelfde status hebben, maar niet door alle opleidingen geaccepteerd worden. Informeer dit vooraf.

Een ander instituut dat trainingen verzorgt voor de CCVX-tentamens, is Wismon in Utrecht en Amsterdam.

Ook om deficiënties voor hbo-opleidingen weg te werken bieden Boswell-Bèta en Wismon cursussen aan, die met een examen worden afgesloten. Informeer vooraf bij de opleiding van je keuze of een Boswell-Bèta- of Wismon-certificaat geaccepteerd wordt.

Meer informatie vind je op www.ccvx.nl, op www.boswell-beta.nl en op www.wismon.nl

Je hebt een leuke studie gevonden, maar nu zie je dat je niet het juiste profiel en/of het juiste vak in het vrije deel hebt gekozen. Ofwel: je bent deficiënt.

Er zijn maar enkele studies waar je kunt starten met een deficiëntie. Voor bijna alle studies, ongeacht of er sprake is van decentrale selectie, geldt dat je voor de start van de opleiding de deficiëntie moet hebben weggewerkt. Dat kan in een tussenjaar of in de zomervakantie, nog voor de start van de studie.

Zo kun je een deficiëntie wegwerken:

- je schrijft je in bij een vavo, voortgezet algemeen volwassenenonderwijs, om een deelcertificaat te halen voor het ontbrekende vak;
- je bereidt jezelf voor door middel van zelfstudie of afstandsonderwijs (LOI, NHA, NTI) en doet staatsexamen in het ontbrekende vak. Meld je aan voor het staatsexamen vóór 1 januari via www.duo.nl;
- je schrijft je in bij de centrale commissie-voortentamens (CCVX) via <http://www.ccvx.nl> en zoekt een instituut dat je kan voorbereiden op het examen of je bereidt je voor via zelfstudie (zie voor meer informatie de linker kolom van deze pagina);
- hogescholen en universiteiten bieden soms (zomer-) cursussen aan om die deficiëntie weg te werken, zodat je aan het begin van het studiejaar op niveau aan je studie kunt beginnen.

Vraag:

Ben ik verplicht een financiële bijdrage voor de decentrale selectie of de matchingsactiviteit te betalen, als de instelling waar ik wil gaan studeren, daarom vraagt?

Antwoord:

Nee. Volgens de Wet op het hoger onderwijs mag het niet en voormalig minister Bussemaker heeft de instellingen hier ook nog eens op gewezen in een brief die ze op 16 november 2016 aan alle instellingen heeft gestuurd. Als er wel geld wordt gevraagd, kun je de instelling wijzen op artikel 7.50 uit de Wet op het hoger onderwijs. Mocht je echt niet mee kunnen doen aan de selectie of matchingsactiviteit als je weigert te betalen, betaal dan, maar vraag bij je decaan om de voorbeeldbrief waarmee je bezwaar kunt maken en waarmee je het geld terug kunt vragen.

Gianni Leto

Gianni Leto behaalde in 2021 aan het Technasium van het Newmancollege te Breda zijn vwo-diploma met het dubbelprofiel N&G / N&T. Hij begint in september 2021 met de bachelor Sterrenkunde en de bachelor Natuurkunde aan de Universiteit Leiden.

Nieuwsgierig van aard en alles willen weten, dát is wie ik ben. In het primair onderwijs las ik graag informatieve boeken. Ik ervoer het als uitdagend al die voor mij nieuwe informatie te vergaren en te verwerken. Toentertijd was analytisch nadenken al vanzelfsprekend voor mij, zonder dat ik mij daar bewust van was. Van jongs af aan was ik breed geïnteresseerd in de natuurwetenschappen. Op de basisschool was ik voornamelijk geïnterigeerd door het menselijk lichaam en door iets wat ik nu als 'aardwetenschappen' zou benoemen. Ook vond ik het geweldig om papieren vliegtuigjes te vouwen en die zo lang en hoog als voor mij mogelijk was in de lucht te houden.

Een aantal jaren vóór het voortgezet onderwijs hebben mijn interesses een verandering van zwaartepunt ondergaan en in de loop der jaren zijn die geleidelijk aan gegaan naar vliegtuigen en de ruimte, naar alles wat zich niet op onze vaste grond bevindt. Ik raakte geïnteresseerd in 'de grote vragen' en was voldoende gemotiveerd mij daar op verscheidene manieren mee bezig te houden.

Na mij uitgebreid georiënteerd te hebben op het aanbod van opleidingen aan de universiteiten van voornamelijk Delft en Leiden kwam ik erachter dat er volledige studies bestaan van de onderwerpen die mij zo bezighouden: Lucht- en Ruimtevaarttechniek (Delft)

en Sterrenkunde (Leiden). Na twee jaren lang intensief aan open dagen, proefstudeerdagen en meeloopdagen te hebben deelgenomen wist ik zeker dat de natuurkunde voor mij mogelijk de enige uitkomst kan bieden voor de vragen waarmee ik zit. Uiteindelijk zou het wellicht helemaal niet veel uitmaken. De passie voor analytisch denken is unaniem en overal valt wel een bèta-technische uitdaging uit te halen.

Alhoewel ik van die uitdaging echt wel overtuigd ben, zit er niet veel anders op, als 'waarom?'-vragen je grootste drijfveren zijn en Stephen Hawking je meest inspiratierijke voorbeeld. Vandaar dat ik gekozen heb voor twee bachelorstudies: Sterrenkunde en Natuurkunde aan de Universiteit Leiden.

Alhoewel het bij mij wellicht een tamelijk eenvoudig en vloeiend proces geweest lijkt te zijn, was het dat alles behalve. Aan de moeilijkheidsgraad van de twee door mij gekozen studies twijfelde ik: zouden twee studies niet te zwaar zijn, vroeg ik me af. Door geregeld te praten met hoogleraren, studenten en mijn decaan werd mijn keuze echter definitief.

Mijn raad voor jullie is: trek de wereld in, ontdek wat je leuk vindt en maak je vooral geen zorgen. Hak 'gewoon' de knoop door. We zijn immers nog zó jong, we hebben meer dan voldoende tijd.

Studiekosten

Hoe betaal je die?

Wie een studie met succes afrondt, vergroot zijn kansen op de arbeidsmarkt, op een afwisselende, uitdagende baan met een goed salaris, aanzienlijk. In de politiek wordt al enige tijd gediscussieerd over terugkeer van de studiebeurs, maar voorlopig geldt voor studenten sinds september 2015: *De cost gaet voor de baet uyt.*

Met dit oud-Hollandse gezegde uit de VOC-tijd wordt bedoeld, dat je eerst moet investeren om er later profijt van te hebben. Wie wil gaan studeren, moet vaak een lening aangaan om een deel van de studiekosten te betalen. En wie leent, moet terugbetalen...

In dit hoofdstuk alles over studeren en geld.

Studiefinanciering

In Nederland heb je als student recht op studiefinanciering. Daarmee kun je je collegegeld betalen, voor het studiejaar 2022-2023 wettelijk vastgesteld op **€ 2.209**, maar ook kosten voor bijvoorbeeld boeken kamerhuur, levensonderhoud en verzekeringen.

Sinds de invoering van het leenstelsel bestaat studiefinanciering voor hbo en universiteit uit vier onderdelen:

1. studentenlening
2. collegegeldkrediet
3. studentenreisproduct
4. aanvullende beurs.

Lening, collegegeldkrediet en reisproduct zijn er voor iedereen. De aanvullende beurs is afhankelijk van het inkomen van je ouders.

De studentenlening en het collegegeldkrediet zijn leningen. Je betaalt er rente over en je moet ze na je studie terugbetalen. Berekening van die rente start direct na de maand waarin je de lening hebt gekregen, het rentepercentage over die lening wordt per kalenderjaar vastgesteld. In 2021 is het percentage 0%.

De aflosperiode is 35 jaar en begint in het tweede jaar nadat je bent afgestudeerd. Het maandbedrag is afhankelijk van de hoogte van je studieschuld én van je inkomen. Verdien je minder dan het minimumloon, dan hoef je niet af te lossen. Je betaalt maandelijks nooit meer dan 4% van het inkomen boven het minimumloon terug, maar je kunt er altijd voor kiezen sneller af te lossen. Als je leent, bouw je dus studieschuld op. Wil je in de toekomst een lening aangaan, bijvoorbeeld om een huis kopen? Houd er dan rekening mee dat die studieschuld kan meetellen in de berekening van je hypotheek.

Het studentenreisproduct en de aanvullende beurs zijn eigenlijk ook leningen, maar die kunnen een gift worden. Je moet dan binnen tien jaar, gerekend vanaf je eerste maand studiefinanciering, je diploma halen. Haal je binnen die tien jaar geen diploma, dan moet je alles terugbetalen. Behalve de aanvullende beurs in de eerste vijf maanden van je studie, die mag je altijd houden. Voor de meeste studies kun je maximaal zeven jaar studiefinanciering krijgen.

Studiefinanciering aanvragen

- > zorg dat je een DiGiD met sms-controle hebt;
- > ga www.duouo.nl en log daar in;
- > verder wijst het aanvragen van studiefinanciering zich vanzelf.

1. Studentenlening

Het bedrag dat je wilt lenen, bepaal je zelf, maar er is wel een maximumbedrag: vanaf september 2021 is dat € 921,17 per maand. Dat bedrag wordt elk jaar enigszins aangepast. Als je een aanvullende beurs krijgt, is het bedrag dat je kunt lenen lager, want het totale bedrag (lening + aanvullende beurs) is maximaal € 921,17.

Je kunt ook niets lenen, want lenen is niet verplicht. Ook als je niets leent, kun je wel een aanvullende beurs ontvangen en het studentenreisproduct aanvragen.

2. Collegegeldkrediet

Bovenop het bedrag dat je leent, kun je ook nog collegegeldkrediet aanvragen. Hiermee kun je je collegegeld in termijnen betalen. Dit bedraagt in 2022-2023 € 184,08 per maand. Het totale bedrag dat je per maand kunt lenen, is in 2022-2023 € 921,17 + € 184,08, dus **€ 1105,25**.

MAAR... voor eerstejaars studenten is vanaf studiejaar 2018-2019 het collegegeld gehalveerd (zie ook de infographic op pagina 28). Voor studenten aan een lerarenopleiding geldt de halvering zelfs twee jaar.

Dat betekent dat ook het collegegeldkrediet gehalveerd wordt, dat bedraagt dan in 2022-2023 € 92,04 per maand. Per maand kan een student die voor het eerst met een bachelor of associate degree begint, dus maximaal € 1013,21 lenen.

Omdat vanwege de coronamaatregelen gebouwen en voorzieningen minder toegankelijk waren en colleges en lessen vaak online gegeven moesten worden, is voor alle studenten, ook de eerstejaars, die al de helft hoefden te betalen, in het studiejaar 2021-2022 het collegegeld gehalveerd.

Of deze regeling ook voor het studiejaar 2022-2023 geldt, was bij het ter perse gaan van de Studiekeuzespecial 21/22 nog niet bekend.

Collegegeldverlaging: wat geldt voor jou?

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

1 jaar halvering collegegeld

**Start je voor het eerst
aan een deeltijd, duale of
voltijd associate degree
of bachelor aan
een hogeschool of
universiteit?**

- ✓ In het eerste jaar betaal je de helft van het wettelijk collegegeld.

Halvering collegegeld bij lerarenopleiding

**Start je met een Pabo of tweedegraads
lerarenopleiding?**

- ✓ In de eerste twee jaar betaal je de helft van het wettelijk collegegeld.

**Heb je voor een andere opleiding al
halvering van het collegegeld gehad?
En begin je nu met een lerarenopleiding?**

- ✓ Voor jou geldt een extra jaar halvering van het wettelijk collegegeld.

Geen verlaging collegegeld

**Je komt niet in
aanmerking als je:**

- Vóór september 2018 ingeschreven bent geweest voor een hogeschool of universiteit.
- Instellingscollegegeld betaalt.
- Een opleiding volgt in het niet-bekostigd onderwijs of deelneemt aan het experiment vraagfinanciering.

Kijk voor meer informatie op: bit.ly/halveringcollegegeld

3. Studentenreisproduct

Op het studentenreisproduct heb je recht gedurende de nominale duur van je opleiding plus een jaar. Duurt je studie vier jaar en doe jij er langer over, dan kun je dus vijf jaar gebruikmaken van het studentenreisproduct.

Let op: Voor dit product wordt ongeveer € 100 per maand gerekend, ook als je het hebt aangevraagd, maar niet of nauwelijks gebruikt. Het is een lening; als je binnen tien jaar je diploma behaalt, wordt die lening omgezet in een gift. Maar als jou dat niet binnen die tijd lukt, moet je terugbetalen. Het totale bedrag is dan opgelopen tot zo'n € 6.000...

4. Aanvullende beurs

De hoogte van de aanvullende beurs is afhankelijk van het inkomen van je ouders. Daarbij wordt gekeken naar het belastbare inkomen van twee jaar geleden (in 2022 dus naar 2020). Het maximale bedrag is in 2021 € 413,78 per maand. Het is ingewikkeld te berekenen, of je in aanmerking komt voor de aanvullende beurs en wat dan de hoogte is van het bedrag. Bij die berekening wordt namelijk ook gekeken naar het aantal broers en zussen, dat je ouders nog 'in de kost' hebben, of die ook studeren en een aanvullende beurs hebben.

Denk niet te snel dat je ouders te rijk zijn! Op de site van DUO, www.duo.nl staat een rekenhulp. Daar kun je zelf berekenen of je in aanmerking komt voor een aanvullende beurs.

Je eventuele recht op een aanvullende beurs geldt gedurende de nominale studieduur van je opleiding (bachelor plus master). Doe je er langer over, dan kun je wel nog drie jaar het maximale bedrag per maand plus het bedrag voor collegegeldkrediet lenen.

Zorgtoeslag

Als je 18 bent, moet je ook zelfstandig verzekerd zijn voor zorgkosten. Dat is verplicht. Maar als je geen of een zeer laag inkomen hebt, krijg je van de overheid wel een bedrag terug. Dat bedrag varieert per jaar en is afhankelijk van wat je zelf eventueel verdient. In 2021 is dat € 107 per maand bij een inkomen van € 0 tot € 21.000, dat bedrag zal voor 2022 enigszins worden aangepast.

Voor studenten zijn er speciale voordelige zorgverzekeringen, die rond de € 100 per maand kosten. Ook kun je denken aan een groter vrijwillig eigen risico. Kortom, de zorgverzekering hoeft geen heel grote kostenpost te zijn. Vraag je zorgtoeslag aan op de site van de belastingdienst: www.belastingdienst.nl. Hiervoor heb je een DigiD nodig.

Webinar

Ook in schooljaar 2021/2022 verzorgt DUO, de Dienst Uitvoering Onderwijs, een webinar over studiefinanciering voor de eindexamenleerlingen havo/vwo en hun ouders. Een webinar is een live-uitzending via internet, waarin een panel zaken uitlegt en je via chat direct vragen kunt stellen. Je moet je daarvoor wel aanmelden.

Algemene informatie over studielening, aanvullende beurs en ov-reisproduct wordt gegeven op **donderdag 30 september 2021 om 19.30 uur**. De uitzending duurt ongeveer drie kwartier.

Het webinar is ook na de uitzending nog te bekijken. Eventuele vragen worden dan per mail beantwoord.

Studiefinanciering in het buitenland

Studielening

Als je in het buitenland gaat studeren of daar tijdelijk stage loopt, kun je je studielening meenemen. Ook een eventuele aanvullende studiebeurs kun je in het buitenland ontvangen. De studie moet wel erkend zijn en vergelijkbaar met een Nederlandse universitaire studie of hbo-opleiding.

Studenten reisproduct

In het buitenland heb je niets aan je Nederlandse studentenreisproduct voor het openbaar vervoer. Gelukkig is geregeld dat je in plaats van dat reisproduct een vergoeding kunt krijgen, momenteel € 99,58 per maand. Op www.duo.nl vind je meer informatie.

Collegegeld

In het buitenland verschilt het collegegeld sterk per land. Van niets tot vijf, soms tien keer zo veel als in Nederland. Zo nodig kun je voor een buitenlands studie meer collegegeldkrediet krijgen, tot maximaal vijf maal het wettelijk collegegeld in Nederland.

Beurs

Een studie in het buitenland is vaak duur. Je hebt meer reiskosten en vooral collegegelden kunnen erg hoog zijn. Met een Nederlandse studielening kom je niet zo ver. Je kunt wel proberen om een buitenlandbeurs te krijgen. Kijk voor een (nagenoeg) volledig overzicht op www.wilweg.nl en www.beursopener.nl.

Ook zijn er fondsen die zich specifiek richten op studeren in de Verenigde Staten, zoals het Fulbright Center. Kijk hiervoor op www.fulbright.nl. Ook op www.ustudy.eu is informatie te vinden over speciale programma's en studiebeurzen voor studeren (en topsporten) in de VS.

Tegemoetkoming scholieren 18+

Als je zakt, probeer je natuurlijk alsnog je diploma te halen. Als je 18 jaar of ouder bent, heb je recht op een 'tegemoetkoming voor scholieren'. Die tegemoetkoming is een gift en bestaat uit een basistoelage (op dit moment € 120,28 per maand als je thuis woont en € 280,45 als je uitwonend bent) en eventueel een aanvullende toelage van maximaal € 92,85 per maand, afhankelijk van het inkomen van je ouders.

Je ontvangt de tegemoetkoming als je onderwijs volgt aan een dagschool, maar ook als je middelbare school jou 'gedetacheerd' of uitbesteed heeft bij een vavo. Het maakt dan niet uit hoeveel vakken je volgt.

Ben je 18+ en heb je je zelfstandig ingeschreven aan een vavo, dan zijn er twee mogelijkheden:

- ben je voltijd ingeschreven, dan heb je recht op Tegemoetkoming Scholieren.
- Ben je deeltijder, dan heb je mogelijk recht op Tegemoetkoming Deeltijders (als je meer dan 270 lesminuten per week hebt).

Op www.duo.nl vind je meer informatie.

uitgaven	thuiswonend	uitwonend
Huur (inclusief energie, water, televisie en internet)	ev. kostgeld	426
Collegegeld	184 - 92 *	184 - 92 *
Studiekosten (studieboeken en benodigdheden voor de studie)	49	49
Zorgverzekering	115	115
Overige verzekeringen (bijv. aansprakelijkheidsverzekering, inboedelverzekering, reisverzekering)	16	22
Boodschappen	ev. kostgeld	173
Telefoon	19	19
Contributies en abonnementen (voor studie- of studentenvereniging, sport, krant/tijdschrift, muziek)	26	26
Vervoer (fiets, scooter, auto, ov, naast studentenreisproduct)	72	72
Kleding en schoenen	53	53
Vrijtjidsuitgaven (ontspanning, uitgaan, sport)	124	124
Grote aankopen (laptop, apparaten, meubels)	87	74
Diversen (cadeaus, accessoires, sigaretten, goede doelen etc.)	38	41
	783 - 691*	1378 - 1286*

* Vanaf 2018-2019 betalen eerstejaars studenten de helft van het collegegeld, dus in het studiejaar 2022-2023 € 92,04 per maand.

bron: NIBUD

Werken naast je studie

Veel studenten werken naast hun studie om aan (extra) geld te komen. Er is sinds de invoering van het sociaal leenstelsel geen limiet meer aan het bedrag, dat je mag verdienen. Maar je moet vanzelfsprekend niet te veel uren gaan werken, want dan komt er niets meer van studeren...

TIP! Denk niet dat nu meteen dat 'alles anders moet'. Aan het begin van je studie komt er al genoeg op je af en is het misschien niet verstandig direct aan een (nieuw) baantje te beginnen, als dat niet per se moet.

TIP! Denk eens aan een bijbaan die bij je studie past. Als je psychologie of pedagogiek studeert, kun je misschien als invalkracht bij een kinderdagverblijf werken of bijles geven aan middelbare scholieren. En als je kunstgeschiedenis of talen studeert, kun je proberen ergens als gids aan de slag te gaan.

TIP! Er zijn uitzendbureaus die zich speciaal richten op studenten, maar ook steeds meer hogescholen en universiteiten hebben hun eigen 'interne' uitzendbureau, bijvoorbeeld voor studenten geneeskunde, die als invaller werken op een afdeling in het ziekenhuis en op die manier relevante werkervaring kunnen opdoen.

TIP! Vul een aangifte inkomstenbelasting in, als op je loon sociale verzekeringsbijdrage en belasting is ingehouden. Deze kun je voor een groot deel terugvragen.

Grip op je uitgaven en inkomsten

Als je gaat studeren, verandert er erg veel op financieel gebied. Wil je echt alles weten over je geldzaken tijdens je studie? Veel informatie hierover vind je op <https://www.nibud.nl/consumenten/wat-kost-studeren/>. Of willen je ouders dat weten? Bestel dan de Geldwijzer Studenten via <https://winkel.nibud.nl/consumenten/geldwijzer-studenten>.

Hierboven vind je een overzicht met wat studenten gemiddeld per maand uitgaven aan diverse zaken. De cijfers zijn gebaseerd op het Nibud Studentonderzoek 2021.

Maak zo'n begroting voor je zelf en bedenk hoe je dit aan de inkomstenkant gaat regelen. Op de site van het NIBUD vind je hiervoor een handig Excel-bestand: <https://www.nibud.nl/consumenten/studentenbegroting/> En lees vooral ook wat econoom en decaan Jaap de Win hierover schrijft op pagina 32.

Wettelijk collegegeld en instellingscollegegeld

Er zijn twee soorten collegegeld: het wettelijk collegegeld en het instellingscollegegeld. De meeste studenten betalen het wettelijk collegegeld. Voor het studiejaar 2022-2023 bedraagt dat € 2.209. De overheid bepaalt jaarlijks de hoogte van het wettelijk collegegeld.

In sommige gevallen betaal je instellingscollegegeld, bijvoorbeeld wanneer je aan een particuliere instelling studeert. Die instellingen bepalen zelf de hoogte van het instellingscollegegeld. Dat is meestal (veel) meer dan het wettelijk collegegeld. Ook in deze gevallen kun je zo nodig vijf maal het wettelijk collegegeld lenen als collegegeldkrediet.

Tweede bachelor of master

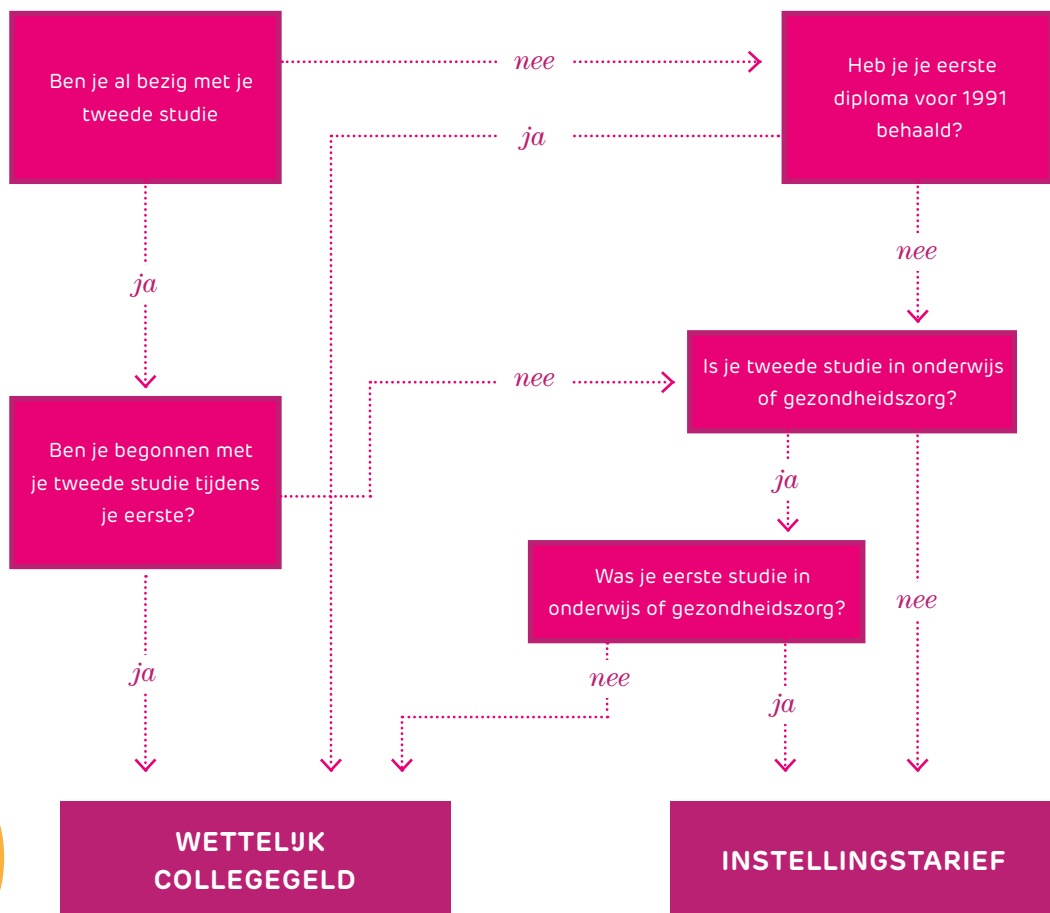
Behalve voor particuliere opleidingen moet je ook instellingscollegegeld betalen als je een tweede bachelor of een tweede master gaat doen, nadat je een vergelijkbaar diploma hebt behaald (zoals een bachelordiploma als je je inschrijft voor een bacheloropleiding of een masterdiploma als je je inschrijft voor een masteropleiding).

Hierop zijn uitzonderingen:

- > als je al wel een (bachelor- of master-) graad hebt behaald, maar je voor de eerste keer een opleiding op het gebied van onderwijs of gezondheidszorg volgt;
- > als je de tweede opleiding al bent gestart tijdens de eerste opleiding en deze, ook na het behalen van een graad voor de eerste opleiding, ononderbroken volgt.

let op: Je hoeft geen (extra) collegegeld te betalen als je tijdens je studie vakken volgt van een andere opleiding (aan dezelfde of andere instelling), zolang je nog geen diploma hebt behaald.

Collegegeld voor een tweede studie

bron schema: studie-kosten.nl

Gratis geld bestaat niet lang meer

Jaap de Win is docent economie en decaan aan het Develstein College te Zwijndrecht. Daarnaast is hij bestuurslid van BIOND

Studeren is een investering in je toekomst, ook financieel. Een investering, die ongeveer € 1000 per maand kost. Dat is misschien even schrikken: hoe ga je je studie betalen, hoe kom je aan dat geld? Het antwoord is eenvoudig: studiefinanciering van DUO! Alles over de maximale studielening, aanvullende beurs, het collegegeldkrediet en het studentenreisproduct kun je elders in deze Studiekeuzespecial lezen.

Daar vind je ook een overzicht van gemiddelde uitgaven van studenten. Bedenk dat het gemiddelden zijn. Je kunt hierop natuurlijk besparen. Studiematerialen via Marktplaats, downloads i.p.v. boeken en dan digitaal lezen of goedkoop printen enz. En realiseer je, dat jij (of je ouders) een deel van de kosten in dat overzicht nu ook al hebt: eten, drinken, sporten, telefoon, laptop, vakantie en ontspanning. Maak op basis van het overzicht een begroting voor jezelf!

Wie leent, moet terugbetalen

Het collegegeldkrediet en de studielening moet je terugbetalen, maar de terugbetaaleisen zijn soepel. Je begint pas ruim twee jaar na beëindiging van je studie met terugbetalen en je hebt er zo'n 35 jaar de tijd voor (30 jaar + 5 jaar waarin je mag opschorten). Bovendien hoef je per jaar niet meer te betalen dan 4% van het inkomen boven het minimumloon. Hierbij wordt gekeken naar het gezamenlijk inkomen van jou en je eventuele partner. Bij een belastbaar inkomen van € 35.000 per jaar komt dat neer op ongeveer € 600 per jaar (€ 50,- per maand) en bij een belastbaar inkomen van € 70.000 op ongeveer € 2000 per jaar (€ 167 per maand). Pas na 35 jaar wordt een eventuele restschuld kwijtgescholden. Maar ja, als je rond je 24ste afstudeert en dus na je 26ste begint met aflossen, ben je dan de 60 al ruim gepasseerd. Gelukkig schommelt de laatste jaren de rente rond de 0%. Alle betalingen aan DUO maken nu je schuld kleiner.

Gratis geld bestaat niet

Toch is een waarschuwing hierbij wel op zijn plaats, want gratis geld bestaat niet! De rente van 0% van nu is net zo uitzonderlijk als de rente van ruim 12% in de jaren zeventig van de vorige eeuw. De rente op studieleningen, die telkens voor vijf jaar wordt vastgesteld, is gebaseerd op de vijf jaar lopende staatsleningen. De eerste tekenen van een rentestijging zijn al

zichtbaar! Op lange termijn is rekenen met een rente van 4% beslist geen vreemde aannahme. Zes jaar maximaal lenen levert een studieschuld op van € 70.000. Bij 4% is de jaarlijkse rente dan alleen al € 2.800. Bij een inkomen onder de € 70.000 en een aflossingsbedrag van € 2.000 per jaar los je dan niks af, maar zit je tot je voorbij 60ste met een steeds groeiende studieschuld. De niet-betaalde rente wordt aan je schuld toegevoegd! Bovendien beperkt een studieschuld de mogelijkheid om geld te lenen voor het opstarten van een eigen bedrijf of de aankoop van een woning! En zelfs bij de huidige rente van 0% kost het je altijd nog zes jaar om een schuld van € 70.000 af te lossen als je elke maand €1000 daarvoor gebruikt. En zie maar eens €1000 per maand over te houden van je startersalaris, als je ook nog de huidige torenhoge huur voor je woonruimte moet betalen, want woonruimte kopen, da's bij gebrek aan leenmogelijkheden geen optie.

Slimme investering

Toch, als het je ontgaan is bij de economieles, of als je geen economie hebt gehad: studeren is en blijft een slimme investering in je toekomst. De cost gaat voor de baet uit. Op life time-basis ben je met een studie financieel veel beter af dan zonder. En de voorwaarden voor lenen en aflossen bij DUO zijn zonder meer goed te noemen.

De keuze van een studie die bij je past, is ook vanuit financieel oogpunt belangrijk. Houd je schuld binnen de financiële perken. Leen alleen voor je studiekosten. Maak een financiële studieplanning, ga eens rond de tafel zitten met je ouders en kijk hoeveel zij aan je studiekosten kunnen en willen bijdragen.

En tenslotte: het bijverdienbedrag is onbegrensd. Als je naast 40 uur studie per week 20 uur aan bijbaantjes besteedt, houd je nog steeds genoeg vrije tijd over...! Ga wel op zoek naar baantjes die meer opleveren dan de minimumlonen, en bij voorkeur naar werk, dat gerelateerd is aan je studie. In de huidige economische situatie lijkt dat niet al te moeilijk. Op het moment van dit schrijven is de arbeidsmarkt krap en zijn er legio studentenbijbaantjes in de horeca- en de thuisbezorgsector. Met vriendelijkheid en een glimlach, (en spierkracht en goed schoeisel) kan je heel wat snel bijverdienen. Ook stagevergoedingen worden rianter in deze goede economische tijden.

Als laatste: Vergeet niet de zorg- en eventuele huurtoeslag aan te vragen bij de belastingdienst!

10 TIPS

voor succesvol studeren

Tijdens je studententijd komt er veel op je af. Om je studie succesvol te doorlopen zal je zelf regie moeten nemen. Het lectoraat Studiesucces helpt je op weg en geeft tien tips om succesvol te studeren. De tips zijn gebaseerd op een artikel dat het lectoraat schreef voor de studiekeuzegids van de Vereniging van Schooldecanen en loopbaanbegeleiders. Daarin staan diverse tips voor succesvol studeren gericht op aankomende studenten. We hebben deze tips gebruikt en aangevuld met tips die voor iedere student relevant zijn. Hoe ga jij deze tips inzetten?

1

Bezoek je colleges en werkgroepen

Studenten die alle (werk)colleges en lessen volgen én die van tevoren voorbereiden, halen hogere cijfers, hebben minder herkansingen nodig en behalen meer studiepunten. Het beste dat je kunt doen!

2

Netwerken

Succesvol studeren betekent ook een sociaal en professioneel netwerk opbouwen. Door lid te worden van een studie- of studentenvereniging leer je snel nieuwe mensen kennen. Maar ga niet alle avonden uit, want dat kan tot studievertraging leiden. Bezoek daarnaast (carrière) events en ga in gesprek met professionals binnen jouw vakgebied om een professioneel netwerk op te bouwen. Jouw netwerk is in toenemende mate belangrijk om een mooie stageplaats te verkrijgen, voor een interessante afstudeeropdracht en kan ook helpen bij het zetten van de eerste stap op de arbeidsmarkt.

3

Stressvrij studeren

Op sommige momenten kan studeren best stressvol zijn. Zo wordt er veel zelfstandigheid van je verwacht, krijg je soms tegenslagen te verwerken en kan het een uitdaging zijn om je studie te combineren met een bijbaan en sociale activiteiten. Studenten geven zelf de volgende tips om stress tegen te gaan:

- 1) doe niet alles last minute, bereid je goed voor en maak een planning;
- 2) blijf positief! Als je van tevoren al denkt dat je iets niet kan, is de kans groter dat iets niet lukt;
- 3) volg een training omgang met stress, mindfulness of faalangstraining;
- 4) deel je zorgen met medestudenten, je staat er niet alleen voor!

4

Bijbaan naast je studie

Een bijbaan in de lijn van je studie is goed voor je CV, je netwerk, je persoonlijke ontwikkeling en uiteraard je portemonnee. Maar besteed hier niet meer dan 12-15 uur per week aan; uit onderzoek blijkt dat dit tot studievertraging kan leiden.

5

Studievaardigheden

De gemiddelde studielast betreft 40 uur per week. Onderschat dit niet en maak een realistische tijdsplanning. Heb je moeite met de hoeveelheid stof of met (het uitvoeren van) je planning? Volg dan bijvoorbeeld een cursus timemanagement. Neem contact op met je studieloopbaanbegeleider en/of zoek een studiebuddy.

6

Studiemotivatie

Een motivatiepipje is heel normaal. Niet alle vakken zijn altijd even interessant en ogenschijnlijk mogelijk niet direct nuttig/buikbaar in de praktijk. Veel studenten gaan dan niet meer naar college of naar de werkgroepen. Maar dan maak je het jezelf alleen maar lastiger. Bij 'zware' vakken kan het helpen om jezelf te belonen nadat je toch bent gegaan, de opdracht(en) hebt gemaakt, dan wel hard hebt gewerkt. Kleine beloningen werken daarbij minstens zo goed als een grote beloning aan het eind.

7

Vertrouw in jezelf!

Studenten die vertrouwen hebben in hun eigen kunnen behalen hogere cijfers. Twijfel dus niet aan jezelf en laat je niet uit het veld slaan bij tegenslagen.

8

Investeer in je energie

Uren achtereen studeren op hetzelfde vak blijkt minder effectief dan afwisselend studeren. Wissel daarom vakken af en wissel studietijd en vrije tijd af, zoek een uitlaatklep en zorg voor voldoende rust. Zo hou je het studeren beter vol en laad je weer op.

9

Doelen stellen

Het stellen van realistische, concrete doelen helpt je je lange termijn doel/einddoel te bereiken. Dit kan bijvoorbeeld je propedeuse zijn, je derde jaar, je stage of je diploma halen. Je einddoel kan ook een bepaalde functie of baan zijn: bijvoorbeeld advocaat of accountant. Zonder een dergelijk doel is het soms moeilijk om het nut te zien van bepaalde vakken en activiteiten en kan de motivatie makkelijker dalen. Iedereen herkent weleens het gevoel van 'waarom moet ik dit leren, wat is hier de toevoegde waarde van, wat kan ik hier mee?' Soms heel terecht vragen, maar ze helpen je vaak niet verder. Stel naast een streefdoel ook kleinere doelen: zoals een deadline halen, een moeilijk vak in één keer halen. Bedenk ook welke stappen je gaat zetten om je doelen te bereiken, zoals: het benodigde studieboek kopen en elke dag één hoofdstuk lezen. Doelen stellen kunnen je helpen te starten, in beweging te komen, en de gang erin te houden.

10

Vraag op tijd om hulp

Loop je in je studie ergens tegenaan en kom je er niet uit? Wees niet bang om vragen te stellen en trek op tijd aan de bel als je hulp nodig hebt. Het helpt om te praten met medestudenten, een studieloopbaanbegeleider, een decaan, een vertrouwenspersoon of (student)psycholoog.

Meer tips voor succesvol studeren? Volg het lectoraat Studiesucces van Hogeschool Inholland via Twitter op @studiesuccesinh of via de website: [inholland.nl/onderzoek/studiesucces](https://www.inholland.nl/onderzoek/studiesucces)

Heb je zelf tips, een handige app of een persoonlijk verhaal dat je wilt delen met anderen, mail ons dan op: studiesucces@inholland.nl

Andere websites met informatie en tips over succesvol studeren: gezond-studeren.nl, studietips.leidenuniv.nl/tips.html en student.uva.nl/content/az/succesvol-studeren/succesvol-studeren

10 TIPS

om succesvol thuis te studeren

1

Je brein in startmodus

Door rituelen stel je je brein alvast in op een startklare modus, je conditioneert je brein in zekere zin en zegt 'we gaan zo aan de slag'. Als je een ritueel kiest dat direct nuttig is voor je studie, bijvoorbeeld je bureau opruimen, dan sla je twee vliegen in één klap. Een ritueel kan ook zijn dat je kort je favoriete website checkt of een (meditatie) oefening doet en daarna aan de slag gaat.

2

Een opgeruimd hoofd

Een opgeruimd hoofd zorgt voor een betere concentratie. Stapels werk op je werkplek kunnen afleiden, omdat je ziet wat je allemaal nog moet doen. Opruimen van je bureau geeft dan ook een opgeruimd hoofd. Verder geven 'to-do's' die constant door je hoofd vliegen, veel onrust. Geef deze een plek in de tijd door ze op te schrijven in je agenda. Of schrijf ze op een takenlijst. Je onderbewuste vindt ze dan af als 'gedaan'. Daarnaast kunnen lijstjes helpen om de dag in te delen en taken te prioriteren.

3

Systematisch en regelmatig studeren

Deel je dag op in blokken en neem regelmatig pauze. Een goede methode om dit te doen is de pomodoro-techniek. Je wisselt blokken van 25-50 minuten geconcentreerd werken af met korte pauzes. Na enkele blokken volgt een langere pauze. Onze maximale spanningsboog is overigens 50 minuten. Dus als je dat kunt, dan werk je optimaal.

4

Omgaan met afleiders

In je eentje studeren kan een uitdaging zijn. Je kunt makkelijk 'vluchten' in social media of Netflixen. Zie onze infographic met 10 tips voor meer focus, minder afleiding en betere prestaties. Daarnaast kan het handig zijn om naar een digitale studieruimte te gaan: je ziet daar anderen die ook studeren (bijv. Study Vibes). Zo kun je elkaar motiveren en stimuleren.

5

Wees realistisch

De één kan makkelijker thuis studeren dan de ander. Zeker als er meer personen tegelijkertijd thuiswerken (huisgenoten/familie), kan dit een uitdaging zijn. Stem met elkaar af wanneer er bijvoorbeeld online colleges zijn en wees niet te streng voor jezelf als je even tijd nodig hebt om te wennen aan de nieuwe situatie.

6

Eet, slaap, drink, herhaal

Onmisbaar om effectief thuis te kunnen studeren zijn een goede nachtrust, gezonde voeding en voldoende drinken. Je prefrontale cortex (het gebied waarmee je informatie verwerkt en beslissingen neemt) heeft voldoende rust nodig en dat bereik je met zo'n acht uur slaap per nacht. Ook blijkt uit onderzoek dat voldoende vochtinname goed is voor je concentratie. Een vochttekort van 5% zorgt al voor een afname van je concentratie met 25%! Bovendien hebben water en thee een positief effect op de werking van neurotransmitters in je hersenen. Koffie en energiedrankjes zorgen alleen voor een tijdelijk effect, dus daar heb je minder aan.

7

Beweeg!

Regelmatig sporten of bewegen is cruciaal voor je gezondheid en concentratie. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat bewegen, al tussen de 10 en 40 minuten, positieve effecten laat zien. Zelfs een korte, stevige wandeling kan al een positieve invloed hebben. Zo versterkt beweging je concentratie hierna tot wel 3 uur. Daarnaast vergroot beweging het zelfvertrouwen in je kunnen om (lastige) taken af te ronden, zorgt het voor minder stress en een betere nachtrust. Win-Win dus!

Veel (sport) scholen bieden online mindfulness, fitness en yoga courses aan. Plan elke dag deelname aan een online course in en stimuleer minimaal elke dag één medestudent om dat ook te doen (doe het samen).

Kun jij wel wat tips gebruiken om je aandacht bij je studie te houden nu het onderwijs online is gegaan? Lees dan onderstaande tips van het lectoraat Studiesucces. Deze tips zijn samengesteld op basis van wetenschappelijke inzichten uit de cognitieve psychologie, neuropsychologie en onderwijskunde en uit onze eigen onderzoeken naar motivatie, stress, bevlogenheid en studie-uitval. Heb jij een online studietip die je wilt delen, mail deze naar studiesucces@inholland.nl of twitter @Inhstudiesucces.

8

Neem actief deel aan digitale colleges en werkgroepen

Studenten die alle (werk)colleges en lessen volgen én de lessen voorbereiden, halen hogere cijfers, hebben minder herkansingen nodig en behalen meer studiepunten. Het beste dat je kunt doen! Deze tip geldt uiteraard ook voor leren in een online leeromgeving. Doe mee, doe het samen.

9

Doe het samen en houd contact

Maak samen goede afspraken over wie wat doet en wanneer jullie online aan het werk gaan. Maak ook duidelijke afspraken over wanneer jullie contact hebben. Voor samenwerken zijn er diverse online tools (zie praktische tips). Houd tevens contact met je docenten en studieloopbaanbegeleider en doe mee met online hangouts/vergaderingen/sociale events.

"Let een beetje op elkaar"
(Mark Rutte, 16 maart 2020)

10

Vragen om hulp is geen zwakte

Er wordt van je verwacht dat je in staat bent om zelfstandig te studeren. Trek echter op tijd aan de bel als je vastloopt. Afhankelijk van waar je tegenaan loopt (inhoudelijk, motivatie, stress) kun je altijd bij je studieloopbaanbegeleider, medestudenten of een decaan terecht. Bied elkaar steun en moedig elkaar aan; een luisterend oor is vaak al voldoende.

Nog enkele praktische tips

- Let op je houding bij langdurig achter een beeldscherm zitten.
- Sluit alle online applicaties die je niet gebruikt af, voordat je inlogt bij een online college.
- Ga minimaal een uur voordat je gaat slapen offline. Meer info.
- Gebruik een Kanban planmethode. Een Kanban planbord laat in één oogopslag zien wat je nog moet doen, en wat je al gedaan hebt.
- Trello is een handige online samenwerkingsapp, omdat je precies kunt zien wie waaraan werkt.

Simone Willekens

Simone Willekens volgde van 2009 tot 2012 met het profiel C&M het havo aan het Pius X-college te Bladel. Zonder diploma ging ze naar het mbo; aan roc Tilburg volgde ze de opleiding Mode Design, die ze in 2015 afsloot met haar mbo-diploma op niveau 4. In 2017 haalde ze haar propedeuse diploma Communicatie aan de Hogeschool Rotterdam, waarna ze in 2019 startte met de studie Sociologie aan de Tilburg University. Daar is ze nu tweedejaars.

Ik heb het altijd lastig gevonden om te bedenken wat ik wilde worden later, en daarbij hielp het ook niet dat alles mij leuk leek. Zo ben ik in 2012 gestopt met de havo en verder gegaan op het mbo om mode te studeren. Toen ik die opleiding had afgemaakt, wist ik wel dat ik door wilde studeren, maar had ik weer geen idee wát. Na één jaar gewerkt te hebben ben ik in 2016 naar het hbo gegaan om Communicatie te gaan studeren. Mijn propedeuse heb ik daar gehaald, maar toch was die opleiding het niet voor mij, dus ik stopte met die studie. Ik was voor mijn gevoel wel klaar met al dat studeren en ben ik voor de gemeente Tilburg als project-assistent gaan werken.

Maar na anderhalf jaar werken begon het toch weer te kriebelen. Ik was erachter gekomen dat bij de gemeente werken wel echt iets voor mij was én wilde graag verder studeren. Ik had contacten met beleidsmedewerkers, het UWV en jongerenwerkers en wist dat ik hier iets mee wilde doen.

Uiteindelijk heb ik met alle mensen van wie hun baan mij leuk leek, een dagje meegelopen en zo kwam ik erachter dat ik beleidsmedewerker wilde worden, maar welke opleiding moest ik hiervoor doen? Ik wist namelijk ook niet of ik nu weer hbo wilde doen of naar de universiteit zou gaan.

Ik kwam er via internet achter dat voor de baan die ik graag wilde, Sociologie of Bestuurskunde het beste aansluiten en toen ben ik op open dagen en proefstudeerdagen gaan kijken. Bestuurskunde kon zowel op het hbo als de universiteit, Sociologie was er alleen op de universiteit. Toevallig had mijn baas ook Sociologie gestudeerd en vertelde hij mij wat hij daar leerde.

Op basis van zijn verhaal, de open dagen en de proefstudeerdag heb ik toen besloten Sociologie te gaan studeren en dat is de beste keuze geweest voor mij. Uiteindelijk heb ik het toch een beetje losgelaten wat ik later zou willen doen. Uit onderzoek van de Nationale Vacaturebank blijkt namelijk dat 59% van de Nederlanders ander werk doet dan waarvoor zij zijn opgeleid.

Mijn tip voor jullie is dan ook een studie te gaan doen waarvan je denkt dat je die echt leuk gaat vinden, dan wordt leren ook makkelijker.

En wat je later gaat doen...??? Je kunt nog alle kanten op!

Vragen aan Simone? Je kunt contact met haar opnemen door de QR-code te scannen.

Doorgaan, overstappen of stoppen?

The proof of the pudding is in the eating...

Hoeveel schoenen je ook aangepast hebt, pas als je erop gaat lopen, blijkt of ze echt comfortabel zitten. En hoeveel scooters je ook in de showroom bewonderd hebt, pas als je er een flink stuk op gereden hebt, blijkt hoe fel hij optrekt en hoe prettig hij stuurt. Dat geldt voor je vervolgopleiding net zo: hoeveel open dagen en proefstudeer- of meeloopdagen je ook bezocht hebt, pas als je eenmaal aan je opleiding bezig bent, kom je erachter, of die wel de juiste voor jou is.

Een routekaart voor als je studie heel goed,
of juist goed fout gaat ...

Doorgaan naar het tweede jaar

ECTS's of studiepunten

Het hoger onderwijs werkt met het European Credit Transfer System, ECTS, gewoonlijk studiepunten genoemd. Voor het volgen van colleges, het deelnemen aan werkgroepen en practica, het met goed resultaat afleggen van examens/tentamens en het lopen van stages word je beloond met studiepunten, maximaal 60 per studiejaar.

1680 uur

Eén studiepunt staat voor ongeveer 28 studie-uren. Er wordt dus van je verwacht dat je per jaar 60×28 uur = 1680 uur bezig bent met je studie, iets meer dan op de middelbare school met zijn 1600 uur gemiddeld.

Elke opleiding mag zelf bepalen, hoeveel studiepunten je moet hebben om door te mogen naar het tweede jaar. De meeste opleidingen leggen de grens om door te gaan naar het tweede jaar op zo'n 50, 52 studiepunten, maar er zijn er ook, die van hun studenten het volledige aantal studiepunten eisen: 60. De Erasmus Universiteit Rotterdam is daarvan een voorbeeld. Daar staat tegenover, dat je op deze universiteit onvoldoendes mag compenseren met voldoende's.

Heb je voldoende studiepunten behaald, dan word je doorgelaten. Maar... je moet de ontbrekende studiepunten het jaar daarop wél halen. In het tweede jaar heb je het dus drukker.

een student met bovengemiddelde potentie en de universiteit ziet haar rendementscijfers kelderen.

De werkelijkheid is inmiddels anders: tegenover mislukte overstappen staan ook succesverhalen van hbo'ers, die in één + drie jaar hun universitaire bachelor haalden.

Extra eisen

Of een overstap succesvol verloopt, is sterk afhankelijk van het soort opleiding. Overstappen na het propedeusejaar van hbo-rechten naar Rechtsgeleerdheid aan de universiteit is met voldoende inzet vaak wel mogelijk, maar bij bijvoorbeeld Werktuigbouwkunde is dit veel moeilijker.

Sinds september 2014 is daarom het automatische recht op overstap afgeschaft en mogen universiteiten extra eisen stellen aan deze overstappers. Door entree-examens, toetsen en gesprekken met studenten in spe proberen zij te voorkomen dat studenten zonder voldoende academische bagage overstappen.

Mocht je een overstap na je propedeusejaar overwegen, oriënteer je dan tijdens dat eerste jaar bijtijds op de eisen en voorwaarden die de universiteit waar jij naar toe zou willen stelt.

Overstappen

Van hbo-propedeuse naar universiteit

Nog steeds bestaat de regeling, dat je van het hbo mag overstappen naar de universiteit, als je je propedeusejaar succesvol hebt afgesloten. Deze 'overstappers' hadden geen al te best imago, omdat die overstap in het verleden lang niet altijd vlekkeloos verliep. Er werd wat smalend gesproken over drie verliezers en geen winnaar: voor de student is het een drama, als de overstap mislukt en hij teleurgesteld terug moet naar het hbo; het hbo verliest

Met een krap zesje kun je niet zo maar in een master stappen.

Van bachelor naar master

Als je na drie jaar universiteit of vier jaar hbo je bachelor behaald hebt, moet je weer een keuze maken: ga je de arbeidsmarkt op, een baan zoeken, of wil je nog beter worden in het beroep waarvoor je bent opgeleid en wil je meer theorie en onderzoek als basis voor het uitoefenen van je functie? In dat laatste geval ga je via een masteropleiding specialiseren.

Er zijn twee soorten masters: de hbo- (professionele) master en universitaire master.

Een universitaire master duurt voor de meeste studies één jaar, voor technische studies twee en voor medische studies drie jaar of meer, afhankelijk van de specialisatie die je kiest. Deze is gericht op wetenschappelijk onderzoek

Een hbo-masteropleiding wordt, omdat deze gericht is op de uitoefening van een functie, ook wel professionele master genoemd. Ze duurt een tot drie jaar en is (behalve die in het onderwijs en de zorg) meestal duurder dan de door de overheid bekostigde universitaire masters. Hbo's bieden professionele masters vaak in deeltijd aan of duaal, dat wil zeggen in combinatie met je werk; studeren naast je baan, dus. Hoewel deels gericht op onderzoek ligt bij een hbo-master de nadruk op kennisuitwisseling met de praktijk. Zo'n master zorgt voor verdieping en specialisatie of verbreding van de beroepsopleiding.

Welke van beide masters je na het hbo wilt gaan, hangt vooral af van wat je met die masteropleiding wilt gaan doen. Na het behalen van het diploma mag je je master noemen, met daarachter de toevoeging van het vakgebied waarin je master bent: bijvoorbeeld MSc (master of science) of MA (master of arts).

Schakelprogramma of pre-master

Hbo-studenten, die na het behalen van hun bachelor door willen gaan met een masteropleiding aan een universiteit, moeten bijtijds, meestal in het derde jaar al, beginnen met 'schakelen': ze volgen dan aan de universiteit een half jaar of een jaar een pre-master met daarin colleges, practica en werkgroepen om ervoor te zorgen, dat de aansluiting hbo-universiteit zo vloeiend mogelijk verloopt.

Extra eisen

Nieuw is de ontwikkeling dat universiteiten niet langer automatisch elke student met een bacheloropleiding in de masterfase hoeven te accepteren. Er is dus geen sprake meer van een automatisch doorstroomrecht. Als een bachelor niet aansluit bij de master, kunnen masteropleidingen eisen stellen aan het niveau, dat de student in zijn vooropleiding heeft behaald: een krap zesje kan dan tot afwijzing leiden, een riante zeven tot toelating.

Oriënteren en vergelijken

Als je een master wilt gaan volgen, is het zaak nauwkeurig te kijken welke universiteit (of hogeschool) die master aanbiedt, die aansluit op jouw interesse en behoefte. Dat betekent dat je je al in het derde jaar moet gaan oriënteren

Vergelijk meteen ook het collegegeld. Universiteiten en hogescholen mogen zelf de prijs van hun mastercurricula bepalen en het loont de moeite de kosten van dezelfde of vergelijkbare masteropleidingen aan verschillende opleidingsinstituten te vergelijken.

Stoppen

Negatief bindend studieadvies

Elke universiteit of hbo kan zelf bepalen met hoeveel studiepunten je toelaatbaar bent tot het tweede jaar. Heb je in je propedeusejaar te weinig studiepunten behaald, dan kan de opleiding jou een negatief bsa, een negatief bindend studieadvies, geven. Dit advies kun je niet in de wind slaan, het is bindend: de opleiding heeft geen vertrouwen meer in jou als student, je moet vertrekken.

Vraag:

Kan ik na één jaar hbo doorstromen naar de universiteit?

Antwoord:

Niet altijd en niet altijd zonder selectie. Doorstromen naar de universiteit, nadat je in één jaar je propedeuse aan een hbo-opleiding hebt behaald, is nog steeds mogelijk, maar opleidingen mogen er sinds het studiejaar 2013-2014 wel voorwaarden aan verbinden. De voorwaarden liggen meestal op het vlak van de verwantschap van de hbo- met de universitaire opleiding. Maar er zijn ook opleidingen die de eis stellen dat Nederlands en/of Engels op vwo-niveau zijn afgerond. Komt jouw vooropleiding niet precies overeen met deze toelatingseisen, dan kun je eventueel wel worden toegelaten als je aan de aanvullende toelatingseisen voldoet. Neem contact op met de universiteit zelf. Met een afgeronde hbo-opleiding of een vwo-diploma kun je, als je tenminste voldoet aan de gestelde toelatingseisen wat betreft profiel en/of vakken, altijd doorstromen van een hogeschool naar een universiteit.

Je kunt een andere studie gaan zoeken of gaan werken. Het is verstandig zo gauw mogelijk een afspraak met de decaan of studiebegeleider van de universiteit of hogeschool te maken. Dit negatief bsa mag alleen in het eerste jaar van de opleiding gegeven worden.

Er gaan, zeker nu het in verband met de covid 19-maatregelen moeilijk of onmogelijk was colleges, werkgroepen en practica op de instituten te volgen, steeds meer stemmen op dit bsa achterwege te laten. Op een aantal hbo-opleidingen is dit al gerealiseerd, universiteiten houden er over het algemeen nog wel aan vast.

Zelf stoppen met je studie

Zo rond Kerstmis, als je de eerste twee modules gevolgd hebt en de daarbij behorende examens of tentamens hebt afgelegd, weten de meeste studenten wel of ze de juiste keuze gemaakt hebben: is de studie wat ik ervan verwachtte, is die studie voor mij interessant en uitdagend genoeg, ben ik gemotiveerd genoeg om de minder leuke onderdelen voor lief te nemen, omdat de leukere nog moeten komen, kan ik het tempo en niveau aan?

Als je besluit met je studie te stoppen, is het verstandig zo gauw mogelijk een afspraak met de decaan of studiebegeleider van de universiteit of hogeschool te maken. Die kan, samen met jou, op zoek gaan naar een opleiding, die beter bij jou past. En mochten jullie er niet uitkomen, de decaan van je oude middelbare school wil je vast wel op weg helpen. Sommige hogescholen verzorgen opleidingen die in februari beginnen, zodat je nauwelijks studievertraging oploopt. Maar in de meeste gevallen zul je tot september moeten wachten voor een nieuwe start.

Uitschrijven of niet?

Als je je uitschrijft, kun je niet langer gebruikmaken van de mogelijkheden tot lenen. Woon je thuis en kun je het je permitteren zonder lening verder te gaan, dan is het verstandig je uit te laten schrijven. Als je je aanvraag studiefinanciering in het eerste jaar uiterlijk per 1 februari stopzet en je hervat deze niet eerder dan het volgend studiejaar, hoeft je je aanvullende beurs, als je die krijgt, en je ov-reisproduct niet terug te betalen. DUO noemt dit de **1-februarieregeling**. Een eventuele lening moet je natuurlijk wel terugbetalen.

Woon je op kamers en wil je dat blijven doen, dan kun je overwegen ingeschreven te blijven staan. Je kunt dan blijven lenen, maar je betaalt ook je collegegeld door.

Let op! Als je je studiefinanciering stopzet, mag je ook je studentenreisproduct niet meer gebruiken. Zet je dat niet op tijd stop, dan kun je een fikse boete krijgen.

Stress en bevlogenheid bij hbo-studenten

Wat kan je doen om (studie)stress tegen te gaan? Tips van studenten:

BLIJF POSITIEF

Als je van tevoren al denkt dat je iets niet kan, dan ga je je best niet meer doen en is de kans groter dat iets je niet lukt.

BEGIN OP TIJD

Doe niet alles last minute. Bereid je goed voor, begin op tijd met studeren en het maken van opdrachten. Zo vermijd je herkansingen.

VRAAG OM HULP

Trek op tijd aan de bel als je hulp nodig hebt. Het kan helpen om te praten met medestudenten, een slb-er, een decaan of een studentenpsycholoog.

MAAK EEN PLANNING

Een planning maken is belangrijk. Het overzicht van een planning geeft rust. Je hoeft je er niet stipt aan te houden; je kan hem gaandeweg aanpassen.

BELOON JEZELF

Beloon jezelf na hard werken.

STEL VRAGEN

Wees niet bang om vragen te stellen.

WERK DOELGERICHT

Houdt het einddoel waarvoor je studeert voor ogen.

HEB EEN UITLAATKLEP

Zoek een uitlaatklep voor jezelf.

Sophia de Spiegeleire

Sophia De Spiegeleire behaalde in 2018 het International Baccalaureate Diploma aan de American School of The Hague te Wassenaar. Ze is nu derdejaars student aan het University College te Maastricht

Toen ik mijn studiekeuze moest maken had ik eigenlijk geen idee wat ik precies wilde gaan studeren. Ik was op de middelbare school een goede, maar geen geweldige leerling en blonk niet uit in een bepaald vak. Hoe moest ik dan op mijn 18e mijn studie en misschien wel mijn carrièrepad uitzoeken? Er was een ding dat ik wel wist: ik voelde me steeds meer thuis in een academische omgeving die mij uitdaagt.

Hiernaar ging ik op zoek. Een bachelor psychologie, de studie van onze cognitieve functies en hoe die ons gedrag beïnvloeden, leek mij in eerste instantie interessant. Maar toen ik naar universitaire open dagen ging, voelde ik me niet op mijn plek. De bachelor was te theoretisch en ik wilde toch niet alleen één richting op gaan. Ik was benieuwd naar de manier waarop psychologie, neurowetenschappen en de nieuwste trends in kunstmatige intelligentie onze maatschappij en ons dagelijks leven beïnvloeden. Toen ik deze ideeën en interesses met mijn mentor deelde, stelde zij het Nederlandse university college-systeem voor. Met Liberal Arts and Sciences zou ik mijn interesses tegelijkertijd kunnen studeren en daarnaast kennis kunnen maken met nieuwe richtingen die ik nog niet tegen was gekomen. Perfect...!

Zo is gebleken. Op de University College in Maastricht voelde mij gelijk betrokken bij mijn studie, omdat de onderwijsgroepen kleinschalig en de colleges uitdagend en probleemgestuurd waren. De studenten waren actief, spraakzaam en niet bang om hun mening te delen over allerlei onderwerpen. Ik luisterde in het begin meestal alleen mee, maar vond rustig aan mijn eigen manier om actief aan de discussies deel te nemen en het meeste uit mijn leerproces te halen. Ik vind probleemgestuurd onderwijs, de mix van brainstormen, zelfstudie en groepsdiscussie, de ideale manier om zelf initiatief te nemen en overzicht te houden over wat je nou juist hebt geleerd.

Soms krijg ik de vraag "Wat studeer jij eigenlijk?", en in het begin was het antwoord altijd even zoeken. Als derdejaars kan ik nu met trots zeggen dat ik mijn niche gevonden heb: de cognitieve wetenschappen. Ik studeer af met meer dan alleen een specialisatie en bachelorsdiploma, op UCM heb ik nieuwsgierigheid, begrip, passie en vrienden ontdekt die ik altijd zal meedragen!

Handige webadressen

Bij hoofdstuk 1

Kiezen hoe doe je dat?

algemeen

- www.icares.com: portalsite naar 60.000 bachelor- en masteropleidingen uit 118 landen met gratis studiekeuzetest
- www.keuzegids.nl: site waar je de enige onafhankelijke consumentengids die de kwaliteit van alle opleidingen beoordeelt en vergelijkt, kunt bestellen; mogelijk heeft

je school een online abonnement of een papieren versie in de mediatheek; informeer bij je decaan

- www.studiekeuze123.nl: compleet overzicht voor studiekeuzers die het nog niet weten of het al wel weten, maar specifieke vragen hebben; hier vind je ook alle open dagen en natuurlijk een intersseltest!
- www.studeermeteenplan.nl: site van de Rijksoverheid met veel informatie om je voor te bereiden op een studie in het hoger beroeps of wetenschappelijk onderwijs
- www.studiekeuzekind.nl: blog met artikelen over het kiezen van studies en alles wat er mee samenhangt, m.n. bedoeld voor ouders
- www.iso.nl: het Interstedelijk Studenten Overleg is de grootste landelijke studentenorganisatie van Nederland en behartigt de algemene belangen van bijna 700.000 studenten aan universiteiten en hogescholen; op de site staan ook veel gestelde vragen met antwoorden

Onbelemmerd studeren

- www.hogeronderwijstoeankelijk.nl: informatie over hulp, extra ondersteuning of speciale faciliteiten voor studenten in bijzondere omstandigheden

Studeren in het buitenland/ tussenjaar

- www.bachelorsportal.com/countries: Engelstalige website met informatie over bachelor en masterstudies in bijna alle landen van de wereld
- www.bureaubuitenland.nl: helpt je op weg als je op zoek bent naar een leuke en leerzame buitenlandervaring
- www.beursopener.nl: overzicht van allerlei buitenlandbeurzen, met verschillende zoekfilters
- www.nuffic.nl/tussenjaar: startpagina met informatie over een tussenjaar
- www.europa.eu/youth/NL/volunteering/european-voluntary-service_nl: site over (gesubsidieerd) Europees vrijwilligerswerk
- www.europass.nl: Nationaal Europass Centrum voert in opdracht van de Europese Commissie een aantal kosteloze diensten uit op het gebied van werk, onderwijs en mobiliteit. Europass helpt om opleidingen en diploma's internationaal vergelijkbaar te maken, zodat je in het buitenland aan anderen kunt laten zien wat je kunt en wat je geleerd hebt.
- www.fulbright.nl/programmas/csp.html: informatie over studeren in de VS en over uitwisselingsprogramma's

- www.go-europe.nl: informatie over studeren, werken en vrijwilligerswerk in Europa
- www.go-europe.nl/vrijwilligerswerk/wat-is-vrijwilligerswerk: gaat direct naar vrijwilligerswerk in het buitenland
- www.tussenjaarkenniscentrum.nl: alles over een tussenjaar, inclusief workshops om je ouders te voorzien van de nodige informatie
- www.ustudy.eu: organisatie die alles weet over studeren in de VS
- www.wilweg.nl: portalsite voor mensen die naar het buitenland willen, met veel links naar relevante sites

Bij hoofdstuk 2

Aanmelden, hoe gaat dat?

- www.studielink.nl: via deze site kun je je aanmelden voor hbo- en wo-opleidingen
- www.mijnduo.nl: de plek op de site van DUO waar je alles kunt regelen m.b.t. studiefinanciering, studentenreisproduct etc.
- www.DigiD.nl: op deze site kan je je digitale identiteit aanvragen

- www.duo.nl: hier vind je alle informatie over aanmelden, studiefinanciering, studenten OV, afmelden, enz.
- www.boswell-beta.nl: instituut dat cursussen verzorgt om deficiënties in bètavakken weg te werken, voorbereiding op de voortentamens van de CCVX
- www.www.ccvx.nl: site van de gezamenlijke commissies die voortentamens in de bètavakken organiseren waarmee deficiënties kunnen worden weggewerkt
- www.onderwijs.vlaanderen.be/studenten: informatie over studeren in het hoger onderwijs in Vlaanderen
- www.toelatingsexamenartstandarts.be: alle informatie over het toelatingsexamen voor arts of tandarts in België. Wie slaagt en gunstig gerangschikt is, mag starten met de opleiding geneeskunde of tandheelkunde
- www.wismon.nl: instituut dat o.a. cursussen verzorgt om deficiënties in bètavakken weg te werken, voorbereiding op de voortentamens van de CCVX
- www.DigiD.nl: hier vraag je je DigiD aan, nodig om je in te kunnen schrijven voor een opleiding via Studielink
- www.facebook.com/StudiefinancieringHogerOnderwijs: facebookpagina met informatie over studiefinanciering
- www.financieelstudieplan.nl: alle financiële zaken waar je als student mee te maken krijgt, worden hier op een rij gezet site van NIBUD over o.a. de kosten van studeren
- www.ov-chipkaart.nl: hier bestel je je ov-chipkaart, nodig om gebruik te kunnen maken van het studentenreisproduct
- www.pricewise.nl/geld-lenen/studielening: alles wat studenten moeten weten over studiefinanciering, zowel via DUO als elders
- www.studeermeteenplan.nl: alles wat je moet weten voordat je gaat studeren (site van de overheid)

Bij hoofdstuk 3

Studeren, hoe betaal je dat?

- www.belastingdienst.nl: hier regel je o.a. zorgtoeslag en huurtoeslag
- www.beursopener.nl: overzicht van allerlei buitenlandbeurzen, met verschillende zoekfilters
- www.duo.nl: hier vind je alle informatie over aanmelden, studiefinanciering, studenten OV, afmelden, enz.

Bij hoofdstuk 4

Doorgaan overstappen of stoppen?

- www.duo.nl/particulier/opleiding-stoppen-of-wijzigen/index.jsp: hier vind je informatie als je wilt stoppen met je studie, van studie wilt veranderen en een master gaat doen
- www.mijnduo.nl: de plek op de site van DUO waar je (ook) moet melden dat je stopt of overstapt of iets anders gaat doen

biond

vereniging voor
begeleiders in onderwijs

biond

vereniging voor
begeleiders in onderwijs

www.biond.nu